

VUOSIKERTOMUS 2021

VUOSIKERTOMUS 2021	1
1. ZODIAK UUDEN TANSSIN KESKUKSENA	3
<i>Toiminta numeroina</i>	3
2. TUOTANTO- JA ESITYSTOIMINTA.....	5
<i>Zodiakin ohjelmisto 2021</i>	5
<i>Zodiak Laboratory</i>	8
<i>Sivuaskel / Side Step Festival</i>	8
<i>Kiertue-esitykset ja teosvierailut</i>	9
3. TAITEILIJAPOLITIIKKA.....	9
<i>Housekoreografi</i>	10
<i>Ammattilaiskoulutus</i>	10
<i>#StopHatredNow</i>	11
4. YLEISÖTYÖ.....	11
<i>Kurssit Zodiakissa</i>	12
<i>Hankkeet ja tapahtumat</i>	13
<i>[nosto]: Teinit kiertueella</i>	13
<i>Muu yleisötyö</i>	15
<i>Tanssin aluekeskusverkosto</i>	15
5. YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VERKOSTOT.....	16
<i>Kansainväliset verkostot ja yhteistyöpartnerit</i>	16
<i>Kotimaiset verkostot ja yhteistyöpartnerit</i>	18
6. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI	18
7. TILAT JA TEKNIikka.....	19
8. HENKILÖKUNTA	20
9. TOIMINTA- JA KÄVIJÄTILASTOT.....	23
10. TALOUS.....	24
<i>Aluekeskustoiminnan talouserittely</i>	28
11. HALLINTO, JÄSENYYDET JA EDUSTUS.....	29
<i>Hallinto</i>	29
<i>Jäsenyydet, edustus ja edunvalvonta</i>	30

1. ZODIAK UUDEN TANSSIN KESKUKSENA

Zodiak – Uuden tanssin keskus on suomalaisen nykytanssin tärkein tuotantorakenne ja esitysoorumi, ketterä ja kustannustehokas toiminta-alusta ja osaamiskeskus. Sen toiminnassa yhdistyvät laadukas ja monipuolinen sisällöntuotanto, taiteellisten prosessien ja ammatillisen kehityksen tukeminen sekä vaikuttava yleisötyö- ja taidekasvatustoiminta.

Zodiakin ydintehtävä on tuottaa ja esittää uusia kotimaisia nykytanssiteoksia sekä edistää suomalaisen nykytanssin taiteellista ja kansainvälistä kehitystä. Zodiak tarjoaa nykytanssin tekijöille taiteellisen yhteisön sekä tuotanto- ja partneriorganisaation. Yleisölle Zodiak mahdollistaa monipuolisia kohtaamis- ja osallistumistapoja kotimaiseen ja kansainväliseen tanssiteeseen.⁵

Toiminta numeroina

Esitykset ja yleisötyökokonaisuudet, katsojat ja osallistujat

- 27 180 katsojaa ja osallistujaa 355 esityksessä ja yleisötyökokonaisuudessa, joista
  - 7 864 katsojaa, 204 esityskertaa Helsingissä ja kiertueilla, joista
    - 6 677 katsojaa, 193 esityskertaa Helsingissä
    - 1 187 katsojaa 11 kiertue-esityksessä Helsingin ulkopuolella
  - 19 316 osallistujaa 151 yleisötyökokonaisuudessa. Yksittäiset kurssikerrat mukaan lukien tapahtumakertoja oli 678.

Ohjelmisto Helsingissä

- 20 esitettyä produktiota
  - Perusohjelmistossa 15 teosta
    - 11 kantaesitystä
    - 3 uusintaensi-iltaa
    - 1 vierailuteosta
  - Sivuaskel / Side Step Festivalilla 5 teosta
    - 5 vierailuteosta
- 12 yhteistuottajatahoa

Sivuaskel / Side Step Festival

- 5 kotimaista vierailuteosta. Näistä kaksi toteutettiin etäyhteyksin, kaksi koronaturvallisesti yksittäisille katsojille tai pienille ryhmille ja yksi kuunnelmana.
- 3 taiteilijaresidenssiä
- 2 online-keskustelua
- 1 online-työpaja
- 4 taiteilijakeskustelua tallenteelta

Yleisötyö

- 84 yleisötyökurssia ja -työpajaa: 381 tapahtumakertaa, 835 osallistujaa
- 22 teosalustus- ja taiteilijatapaamista sekä avointa harjoitusta, 33 tapahtumakertaa, 675 osallistujaa
- 5 esittely- ja seminaariluentoa, 5 tapahtumakerta, 151 osallistujaa
- 29 muuta yleisötyökokonaisuutta, 246 tapahtumakertaa, 17 494 osallistujaa

- yleisötyökurssien, -työpajojen ja -hankkeiden opetuksessa ja toteutuksessa on työskennellyt 44 tanssin ja muun alan eri taiteilijaa
- Koronavirusrajoitusten vuoksi 10 yleisötyökokonaisuutta (62 tapahtumakertaa) peruttiin vuoden 2021 aikana.
- Hankkeet
  - Valokeilassa koillinen (Helsingin malli) Tapulikaupunki, 2019–2021
  - Z-nuoret, 2021–2025
  - Tanssikaverit, 2021–2022

Kansainvälinen toiminta ja verkostot

- 14 vierailevaa taiteilijaa ja pedagogia
- 3 toimivaa kansainvälistä verkostoa tai verkostohanketta

Taiteilijapolitiikka

- 446 produktiokohtaista taiteilijatyötä (2020: 300)
- 11 ammattilaiskursssia ja koulutustilaisuutta, 161 osallistujaa
- 16 tuotantoresidenssiä Zodiakissa (11 teostuotantoa ja 5 Zodiak Laboratory -residenssiä)
- 1 vierailuresidenssi ulkomaille ja 1 vierailuresidenssi ulkomailta, jotka molemmat toteutettiin etäyhteyksin

Vuosi 2021 lyhyesti

Zodiakin toimintavuosi 2021 oli kaksijakoinen: keväällä esitystoiminta ja yleisötyö oli jäissä, mutta syksyllä patoutunutta tuotantopainetta purettiin, ja esityksiä, kursseja sekä yleisötyötapahtumia oli ennätysmäärä.

Zodiak tuotti 2021 kausiohjelmistonsa ja festivaalinsa puitteissa 20 esityskokonaisuutta: perusohjelmistossa oli 11 kantaesitystä, 3 uusintaesitystä ja 1 vierailuteos. Sivuaskel-festivaalilla toteutui 5 vierailuteosta. Lisäksi toteutettiin 5 Zodiak Laboratory -residenssiä ja Sivuaskeleessa 3 festivaaliresidenssiä, 3 online-tapahtumaa ja 4 tallennettua taiteilijakeskustelua.

Zodiakin vuoden 2021 tuotantohaku päättyi 10.10.2019 Zodiak Laboratory ja Zodiak CoProduction -tuotantokategorioiden osalta sekä 7.11.2019 Zodiak CoCommissionin osalta. Ohjelmistoon haki 98 kotimaista ja kansainvälistä produktiosuunnitelmaa ja vierailutarjousta.

Zodiakin 19. kansainvälinen Sivuaskel / Side Step Festival järjestettiin pandemiaoloissa 3.–12.2.2021. Muutamia esityskokonaisuuksia pystyttiin toteuttamaan livetapahtumina Zodiakin näyttämöllä Kaapelitehtaalla sekä Helsinki XR Centerissä. Lisäksi ohjelmassa oli installaatioteos, striimattuja lähetyksiä, online-keskustelua, taiteilijadialogeja verkossa sekä kuunnelmakävelyteos.

COVID-19-pandemian ja vallinneiden viranomaisrajoitusten johdosta kevätkauden 2021 yleisöesitykset jouduttiin peruuttamaan ajalla 1.1.–31.5. Perusohjelmistossa jouduttiin siirtämään yhteensä 5 kantaesitystä. Näistä 4 kantaesitystä onnistuttiin esittämään uudessa esityspaikassa syksyn aikana. Syyskaudella esitykset voitiin toteuttaa viranomaisrajoituksista johtuen keskimäärin normaalia puolet pienemmällä katsomokapasiteetillä.

Vaikka taiteilijat toimivat jatkuvan epävarmuuden keskellä ja tuotantotyö oli haastavaa, onnistuivat teokset puhuttelemaan yleisöjään. Kesän ja syksyn ohjelmisto tarjosi laajan kirjon oivaltavaa

taiteellista ajattelua ja tarkkaa näyttämöllistä artikulaatiota sekä nuorilta että kokeneilta taiteilijoilta.

Zodiakin yleisötyö, yhteisötanssi- ja työpajatoiminta oli jälleen monipuolista. Uusi avaus oli yhteistyö Helsinki Biennaalin kanssa. Yleisötyön monivuotisissa erillishankkeissa kehitettiin ja jalkautettiin tanssi- ja liikelähtöisiä yhteisötyön menetelmiä.

Verkostotyötä jatkettiin suunnittelemalla toimintaa Nordic Dance Net, NREP – Nordic Residency Exchange Programme ja Big Pulse Dance Alliance -hankkeiden puitteissa.

Vuonna 2021 vakituisen henkilöstön työvapaiden ja sairauslomien takia toimistossa työskenteli useita henkilöitä erilaisilla määrä- ja osa-aikaisilla sopimuksilla. Apuvoimia tarvittiin niin tekniikkaan kuin tuottajatiimiin. Zodiakin pitkäaikainen yleisötyövastaava **Katja Kirsi** jätti tehtävänsä vuoden lopussa ja siirtyi Todellisuuden tutkimuskeskuksen toiminnanjohtajaksi 1.2.2022.

Vuosi 2021 oli Zodiakin viimeinen toimintavuosi tanssin aluekeskuksena. Vuodesta 2022 alkaen Zodiak keskittyy kehittämään toimintaansa VOS-teatterina.

2. TUOTANTO- JA ESITYSTOIMINTA

Zodiakin ohjelmisto 2021

Zodiakin ohjelmisto perustuu vuosittaiseen avoimeen hakuun sekä hakua täydentävään kuratointiin. Zodiakin vuoden 2021 tuotantohaku päättyi 10.10.2019 Zodiak Laboratory ja Zodiak CoProduction -tuotantokategorioiden osalta sekä 7.11.2019 Zodiak CoCommissionin osalta. Ohjelmistoon tuli 98 kotimaista ja kansainvälistä produktiosuunnitelmaa ja vierailutarjousta. Ohjelmiston suunnittelutyöstä avoimen haun osalta vastasi työryhmä, johon kuuluivat Zodiakin taiteellinen johtaja **Harri Kuorelahti**, sekä koreografit **Janina Rajakangas** ja **Emmi Venna**.

Zodiak tarjoaa työmahdollisuuksia freelance-kentän eri uravaiheissa oleville ja erilaisista taustoista tuleville tanssitaiteilijoille. Zodiakin ohjelmistoon nostetaan teoksia, joissa heijastuu väkevästi ja herkästi vallitsevan ajankuvan ilmiöitä tekijöiden oman henkilökohtaisen näkökulman läpäisemänä. Tämä ohjelmistosuunnittelun peruspilari mahdollistaa yleisölle rikkaan ja monipuolisen ikkunan nykytanssiin ja -esitykseen.

COVID-19-pandemian ja vallinneiden viranomaisrajoitusten johdosta kevätkauden 2021 yleisöesitykset jouduttiin peruuttamaan ajalla 1.1.–31.5. Kaksi kevään esitystä, **Liisa Pentin Neljä x duetto +1** sekä **Johanna Nuutisen OPIA**, toteutettiin striimattuina esityksinä. Kesäkuulle suunnitellut teokset ja tapahtumat pystyttiin toteuttamaan rajatummalla yleisökapasiteetillä. Pandemiasta ja kevätkauden esitysten siirroista johtuen Zodiakin syyskauden esitysohjelmistosta muodostui poikkeuksellisen runsas: syyskaudella toteutettiin 12 erillistä esityskokonaisuutta sekä kolme Zodiak Laboratory -residenssiä.

Vuoden 2021 ohjelmistoon loivat erityisyyttä työryhmät teosten tekijöinä sekä mahdollisuus kokea teoksia monenlaisissa ympäristöissä ja tiloissa. Lisäksi yhteistyö eri toimijoiden kanssa vahvisti vuoden 2021 ohjelmistosuunnitelman monipuolisuutta.

Yksi esimerkki toimijoiden välisestä yhteistyöstä on työryhmän **Ahti, Kuningas, Lommi, Nenonen, Rinne, Salo, Soidinsalo** teos *Svett*, joka toteutui Zodiakin ja Teater Viiruksen yhteistuotantona. Teos nähtiin marras-joulukuussa Viiruksen näyttämöllä Jätkäsaassa. Viiruksen lisäksi Zodiak teki yhteistyötä pitkäaikaisten kumppaniensa Stoa, Helsingin juhlatuotantojen, Liikkeellä marraskuussa -festivaalin, Ehkä-tuotannon ja ITAK – Itä-Suomen tanssin aluekeskuksen kanssa.

Vuoden aikana nähtiin lisäksi peräti neljä teosta perinteisten näyttämöiden ulkopuolella. Kaikki nämä tuotannot toteutuivat yhteistyössä toisten toimijoiden kanssa. Kesäkuussa nähtiin **Valteri Raekallion** teos *Uraanilamppu* Kruunuvuorenrannassa sijaitsevassa Öljysäiliö 468:ssa. Töölönlahden rannalle puolestaan nousi kuvataiteilija **Joni Kärkkäisen** ja tanssitaiteilija **Jukka Tarvainen** suunnittelema *Muuri*, osana Helsinki Biennaalin ohjelmistoa. Elokuussa liikuttiin ympäri Helsinkiä **Kira Riikosen** ja **Tuukka Jukolan** *Cycle City* -esityksessä. Lokakuussa Sari Palmgrenin ideoima *Utopia (empatiasta)* nähtiin Hotel Katajanokan Kirkkosalissa.

Vuoden 2021 aikana Zodiakilla suunniteltiin myös aktiivisesti tulevaa yhteistyötä ja Zodiakin ohjelmistoa vuonna 2022 avautuvan Tanssin talon yhteyteen. Zodiak on valmistautunut edellisten vuosien aikana suuremman mittaluokan teostuotantoihin yhteistyöllä eri kumppanien ja teattereiden kanssa. Vuonna 2021 tällaisena kumppanina toimi Stoa. Zodiak toteutti Stoassa **Sonya Lindforsin** ensi-iltateoksen *camouflage*.

Edellä mainittujen lisäksi syksyllä 2021 nähtiin kolme nuoremman polven koreografien kantaesitystä Zodiak Stagella Kaapelitehtaalla: **Mira Kauton BS/BF**, taiteilijaduo **Broas & Nybergin** *Designing the End* sekä työryhmän **Kemppainen, Nieminen, Peura** yhteisteos *and then they left*. **Tiia Kasurisen** sooloteos *I'm not entirely here (cybersad)* sai uusintaesityksiä Helsingin Juhlaviikojen osana ja **Mikko Niemistön** teokset *Odd Meters* ja *Astral Projections* esitettiin Liikkeellä marraskuussa -festivaalin ohjelmistossa.

Esitykset kevät:

- **Liisa Pentti:** *4 x duetto +1*. Kantaesitys Zodiak 26.1. Livestriimi 7 vrk.
- *Sivuaskel / Side Step* -festivaali (3 kotimaista vierailuteosta, 2 on-line-konseptia ja kuunnelma). Vierailut Zodiak ja Helsinki XR Center 3.–13.2. / 31 es.
- **Johanna Nuutinen:** *OPIA*. Kantaesitys Zodiak 1.4. Maksullinen tallenne 14 vrk. Aluekeskustuotanto.
- **Valteri Raekallio:** *Uraanilamppu*. Kantaesitys Öljysäiliö 468, 1.–20.6. / 20 es.
- **Kati Raatikainen:** *Kvartetto*. Vierailuesitys, Zodiak. Rajoitetun yleisömäärän esitys ja livestriimi. Yhteistyössä Pohjanmaan tanssin aluekeskus ja X-Dance festivaali. 9.–10.6. / 2 esitystä

Esitykset syksy:

- **Jukka Tarvainen:** *Alas sieltä ja muita huomautuksia*. Kantaesitys Töölönlahden puistossa, 20.–28.8. / 6 es. Yhteistuotanto Helsinki Biennaali/HAM Helsingin taidemuseo.
- **Kira Riikonen, Tuukka Jukola:** *Cycle City*. Kantaesitys kaupunkitilassa Helsingissä, 21.8.–5.9. / 16 es. Yhteistuotanto Helsingin juhlatuotanto. Aluekeskustuotanto.
- **Tiia Kasurinen:** *I'm not entirely here (cybersad)*. Uusintaesitys Zodiak 27.8.–2.9. / 7 es. Yhteistuotanto Helsingin juhlatuotanto.
- **Mira Kautto:** *BS/BF*. Kantaesitys Zodiak 9.–19.9. / 8 es. Yhteistuotanto Ehkä-tuotanto, ITAK.
- **Broas & Nyberg:** *Designing the End*. Kantaesitys Zodiak 30.9.–7.10. / 6 es. Yhteistuotanto O Linjär ry. Aluekeskustuotanto.
- **Sonya Lindfors:** *camouflage*. Kantaesitys Stoa, 19.–23.10. / 4 es. Yhteistuotanto Stoa. Aluekeskustuotanto.

- **Sari Palmgren:** *Utopia (empatiasta)*. Uusintaensi-ilta, Hotel Katajanokka, Kirkkosali. 28.–31.10. / 6 esitystä. Yhteistyössä Hotel Katajanokka.
- **Kempainen, Niemi, Peura:** *and then they left*. Kantaesitys Zodiak 26.10.–3.11. / 5 es.
- **Ahti Kuningas Lommi Nenonen Rinne Salo Soidinsalo:** *Svett*. Kantaesitys Teater Viirus, 11.11.–11.12. / 13 es. Yhteistuotanto Viirus.
- **Mikko Niemistö & työryhmä:** *Astral Projections*. Uusintaesitys Valssaamo 7.–10.11. / 4 es. Yhteistuotanto Liikkeellä marraskuussa -festivaali.
- **Mikko Niemistö:** *Odd Meters*. Uusintaesitys Zodiak 13.–14.11. / 2 es. Yhteistuotanto Liikkeellä marraskuussa -festivaali.
- **Janina Rajakangas:** *Niitty*. Kantaesitys Zodiak, 2.–18.12. / 12 es.

Aluekeskustuotanto koostui neljästä kantaesityksestä.

Esityksistä viisi tuotettiin festivaaliyhteistyönä ja kuusi muun esittäjätahon kanssa.

[NOSTO]: Tulevaisuuksia kuvittelemassa

Puhuimme *Designing the End* -teosprosessissa tulevaisuuksista monikossa. Muuttuvassa maailmassa emme voi muuta kuin kuvitella tulevaisuuksia, jotka kaikki kantavat mukanaan erilaisia maailmoja ja todellisuksia. Näiden eri tulevaisuuksien äärellä herää monenlaisia tunteita ja mielentiloja: pelkoa tai rohkeutta, toivoa tai epätoivoa, surua tai iloa – lista on loputon ja ehkä tunne elää kuvittelijan kehossa samaan tapaan kuin sanotaan kauneuden olevan katsojan silmissä.

Teoksen äärellä oleminen mahdollisti isojen kysymysten ja isoja tunteita herättävien asioiden pureskelun fyysisyyden ja kehon kautta. Se tarjosi mahdollisuuden tarkastella tulevaisuuden kysymyksiä kuvittelun kautta sekä lempeyden ja toivon löytämisen raskaiden asioiden rinnalle. Teoksen visuaalisten materiaalien äärellä oleminen mahdollisti tutkimusmatkan aikaan ja ajallisuuksiin – leikkimielisen pienten ja isojen, nopeiden ja hitaiden, kevyiden ja raskaiden asioiden rinnastamisen ja sijoittamisen samaan maailmaan.

Työskentelimme kuviteltujen tulevaisuuksien ja kuviteltujen todellisuuksien kanssa, loimme fragmentaarisia kohtauksia, loimme narratiivia ilman kirjoitettua käsikirjoitusta, tutkimme näyttämöllä kahden hyvin erilaisen esiintyjän läsnäoloa ja heidän erilaisia todellisuuksiaan. Oli tärkeää saada näyttämöllistä itselle tärkeitä pohdintoja suhteessa tulevaisuuteen sekä tuoda näkyville oman taiteellisen praktiikan ytimessä olevia kysymyksiä. Meitä kiinnosti tutkia muun muassa miten esiintyisyys jakaantuu ei ainoastaan esiintyjille vaan myös näyttämöllä oleville objekteille ja elementeille.

Tuotantopaikka Zodiakilla tarjosi meille taiteilijaduona mahdollisuuden työskennellä työryhmän ja hyvien resurssien kanssa. Zodiakin näyttämöllä oli mahdollisuus tutkia rinnakkain intiimiä, isoa ja etäistä sekä näiden suhdetta katsojaan. Mahdollisuus olla näyttämöresidenssissä reilu kaksi kuukautta ennen ensi-iltaa oli hyvin tärkeä osa prosessiamme ja hyvin tervetullut käytäntö Zodiakin tuotantorakenteessa.

Tuotantopaikka mahdollisti meille tekijöinä omien näkemysten jakamisen sekä yhteisen praktiikan tutkimisen ja tarkastelun. Koemme, että tämä tuotantopaikka Zodiakilla on osaltaan ollut mahdollistamassa taiteelliselle työllemme jatkumoa. Teos *Designing the End* on saanut vierailuesityksiä, ja teos on myös osa Ice Hot Nordic Dance -alustaa kesällä 2022. Toivomme teokselle, työryhmällemme **Villelle, Hannelle** ja **Ainolle**, kollegoille, Zodiakille ja tanssitaiteelle valoisia, toivon täyhteisiä ja hienoja tulevaisuuksia.

Jenna Broas & Fabian Nyberg

Zodiak Laboratory

Zodiak Laboratory on Zodiakin residenssikonsepti, joka tarjoaa valituille taiteilijoille mahdollisuuden avata julkisesti omia työtapojaan, kehittää teosideoitaan ja ottaa yleisö mukaan työprosessiin. Konsepti tarjoaa taiteilijoille 2 viikon residenssin Zodiakin studioissa sekä kaksi yleisölle avointa demotilaisuutta.

Vuonna 2021 Z-Lab-residenssejä toteutettiin viisi:

- **Sara Kovamäki:** *In the Shadow of the Sun King* 4.-15.1. Yleisötilaisuus jouduttiin perumaan
- **Karoliina Loimaala:** *Oilscapes* 20.-21.5.
- **Sanni Giordani & työryhmä:** *Mostly Mass* 12.-13.8.
- **Leila Kourkia:** *Harpyija* 11.-12.11.
- **Lindon Shimizu & Dasha Lavrennikov:** *Project M* 16.-17.12. Yhteistyössä Globe Art Point.

Sivuaskel / Side Step Festival

Zodiakin 19. kansainvälinen Sivuaaskel / Side Step Festival järjestettiin 3.-12.2.2021. Ohjelma toteutettiin pääosin verkossa ja etätapahtumina. Muutamia esityskokonaisuuksia pystyttiin toteuttamaan livetapahtumina Zodiakin näyttämöllä Kaapelitehtaalla sekä Helsinki XR Centerissä.

Joulukuun 2020 aikana kävi selväksi, ettei COVID-19-pandemia mahdollista kansainvälisiä vierailuteoksia sisältävän ohjelmiston toteuttamista helmikuussa 2021. Ohjelmistosuunnittelun suuntaa muutettiin tässä vaiheessa. Zodiak halusi osoittaa solidaarisuutta korona-ajasta paljon kärsineelle kotimaiselle freelance-tanssikentälle tarjoamalla heille työskentelymahdollisuuksia.

Taiteilijaresidenssien lisäksi festivaalilla koettiin online- ja VR-esityksiä, työpaja ja keskustelutapahtumia. Sivuaaskel pyrki syventämään yleisön ja tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja toimimaan alan ammattilaisten kohtaamisalustana. Zodiak halusi olla läsnä ja tarjota yleisölle turvallisia paikkoja ja keinoja kokea tanssitaidetta myös korona-aikana.

Sivuaaskel-festivaalin ohjelmistosuunnittelusta vastasi Zodiakin taiteellinen johtaja Harri Kuorelahti. Keskustelukumppanina kansainvälisen ohjelmiston koostamisessa toimi koreografi **Elina Pirinen** ja online-ohjelmiston koostamisessa tuottaja **Elina Ruoho-Kurola**.

Vuoden 2021 Sivuaaskel-festivaalilla koettiin 1 online-teoskonsepti, 1 VR-tanssitaideteos, 1 installaatioteos, 1 striimattu esitysluonnos, 1 kuunnelma, 2 interaktiivista online-taiteilijatapaamista sekä 4 online-taiteilijakeskustelua. Lisäksi ohjelmassa oli 3 residenssiä ja 1 online-työpaja.

Festivaalin yhteistyökumppaneita olivat Kulttuurikeskus Stoa, Helsinki XR Center, Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, Goethe Institut Finland sekä Nordic Residency Exchange Programme.

Sivuaaskel-festivaalin ohjelmisto:

- **Angela Aldebs & Kati Raatikainen:** *Tanssia sosiaalisella etäisyydellä*. Online-tapahtuma 3.-13.2. / 30 es.
- **Hanna Pajala-Assefa, Daniel Legget, Janne Storm:** *Skeleton Conductor XR Art*. Helsinki XR Center 6.-7.2. / 36 es.
- **Elsa Heikkilä, Laura Lehtinen:** *Luokkakuvia, vedos III*. Striimi 10.2. / 1 es.
- **Simo Kellokumpu,** *åstra [Astrotrilogia 3] / Work in Progress*, installaatioteos 11.-13.2. / 3 es.

- **Sari Palmgren:** *Aidatut unelmat Take Away* -kuunnelma. 13.–28.2.

Residenssit, keskustelut ja työpajat:

- **Saga Sigurdardóttir:** *This Grace*. Residenssi 25.1.–3.2.
- **Työväenluokkainen tausta ja ruumiillisuus -hanke.** Residenssi 1.–12.2. Kulttuurikeskus Stoa
- **Simo Kellokumpu:** *åstra [Astrotrilogia 3] / Work in Progress*. Residenssi 1.–13.2. Zodiak Stage
- In Residency: *This Grace*. Esitysdemo ja keskustelu 3.2.
- Zodiak Salon: **Meg Stuart & Maija Hirvanen**. online 4.–12.2
- Zodiak Salon: **Auri Ahola & Veli Lehtovaara**. online 4.–12.2.
- Zodiak Salon: Ballroom-kulttuuri - **Amanda 007, Lydia Gucci, Lola Gucci**. on-line 4.–12.2.
- Zodiak Salon: **Mikko Niemistö & Lau Lukkarila**. online 4.–12.2.
- Taiteilijatapaaminen Työväenluokkainen tausta ja ruumiillisuus -hankkeen taiteilijoiden kanssa. Online 10.2.
- Työpaja: **Sonya Lindfors & Niko Hallikainen:** *Potentiaalien näyttäminen*. Online 13.–14.2.

Kiertue-esitykset ja teosvierailut

Zodiak edistää taiteilijoiden työllistymismahdollisuuksia sekä Suomessa että ulkomailla. Kiertue-esitysten mahdollistaminen ohjelmistossa oleville teoksille on tärkeä osa Zodiakin toimintaa. Kiertue-esitysten yhteydessä järjestetään usein myös koreografien ohjaamia työpajoja, luentoja ja keskustelutilaisuuksia.

Koronapandemian vaikutuksesta kiertuetoiminta oli vuonna 2021 vähäistä. Kiertue-esityksiä oli viidellä eri teoksella; kotimaassa 6 esitystä ja 5 ulkomailla.

Kiertue-esitykset kotimaassa:

- **Mikko Niemistö:** *Odd Meters* (Generaattori, Kajaani 5.3.)
- **Johanna Nuutinen:** *OPIA* (Manilla-festivaali, Turku 16.9.)
- **Tiia Kasurinen:** *I'm not entirely here (cybersad)* (FinFRINGE, Turku 13.–14.10.)
- **Mira Kautto:** *BS/BF* (Yksin sateessa -festivaali, Joensuu 25.11.)
- **Mikko Niemistö:** *Odd Meters* (Tanssivirtaa -festivaali, Tampere 11.12.)

Kiertue-esitykset ulkomailla:

- **Sonya Lindfors:** *COSMIC LATTE* (Göteborgs dans och teater festival, Stora Teatern, Göteborg (SE) 1.10.)
- **Sonya Lindfors:** *COSMIC LATTE* (Elverket / Dansens Hus, Tukholma (SE) 6.–7.10.)
- **Sonya Lindfors:** *COSMIC LATTE* (Alkantara Festival, Lissabon (PT) 26.–27.11.)

3. TAITEILIJAPOLITIikka

Zodiak tunnistaa tanssitaiteilijoiden ja kentän muuttuvia tarpeita, haasteita ja mahdollisuuksia. Zodiak tarjoaa tukea luovaan työhön, tanssi- ja taiteellisten tuotteiden ja -hankkeiden toteuttamiseen sekä verkostoitumiseen paikallisessa, valtakunnallisessa ja kansainvälisessä viitekehyksessä. Zodiak tukee tanssin ammattilaisten taiteellista kehitystä ja syventää heidän kompetenssiaan järjestämällä koulutusta, mentorointia ja residenssejä. Zodiak edistää tanssitaiteilijoiden työllisyyttä ja työllistymistä.

Zodiak tukee nykytanssi- ja esitystaiteen kehittymistä edistyksellisellä ohjelmistosuunnittelulla ja moninaisella yhteistyöllä. Zodiak tuottaa kotimaiselle yleisölle kansainvälisen tason nykytanssia ja -esityksiä ja tekee työtä uusien näkökulmien avaamiseksi ja kehittämiseksi tanssitaiteessa niin kotimaisessa kuin kansainvälisessä kontekstissa.

Zodiak tarjoaa ohjelmistoon valituille työryhmille ja taiteilijoille tukea teosten suunnittelu- ja harjoitusvaiheen taiteellisten ratkaisujen pohdintoissa sekä tuotantojen jälkielämän suunnittelussa. Zodiakin taiteellinen johtaja toimii teosten harjoitusvaiheessa työryhmien keskustelukumppanina ja osallistuu myös harjoituksiin dialogisena partnerina.

Esituotantotapaamisissa haarukoidaan koreografien kanssa teoskohtaisesti tuotannossa olevien teosten potentiaalisia yleisösuhteita sekä tiedotuksen ja markkinoinnin ydinviestejä. Zodiakin tuottajat toimivat neuvonantajina teosten tuotantotyössä. Jälkituotantotapaamisissa linjataan kiertuetoiminnan teknisiä ja taloudellisia reunaehtoja ja kartoitetaan teosten potentiaalisia kotimaisia ja kansainvälisiä kiertue-esityskohteita.

Zodiakin tuotantokategorioita on kolme: Zodiak Laboratory, Zodiak CoProduction ja Zodiak CoCommission. Zodiak Laboratory -residenssi tarjoaa kahden viikon studioresidenssipuitteet taiteelliselle työlle, CoProduction tuotantotuki kohdentuu Zodiak Stagelle suuntautuville teoksille ja CoCommission tuotantotuki kohdennetaan isommille tuotantosuunnitelmille ja teosideoille, esim. Tanssin talon näyttämöille suunnatuille tuotannoille. Zodiak Laboratoryn ja CoProductionin tuki kohdistuu tuotantovuoteen ja CoCommissionin tuki myös esityspankivuotta edeltävään residenssijaksoon.

Vuonna 2021 vuosikokous, hallitus, jäsenistö ja taiteilijakunta keskustelivat pitkään CoCommission tuotantokategorian kuratointimallista. Päätettiin siirtyä kohti dialogista mallia, missä luovuttiin tässä kategoriassa avoimesta hausta ja taiteellista johtajaa veloitettiin käymään keskusteluja taiteilijakunnan kanssa ohjelmistoehdotusten löytämiseksi tuleville vuosille.

Housekoreografi

Zodiakin housekoreografina jatkoi keskipolven koreografi **Sari Palmgren**. Hänen kautensa jatkui syksyyn 2021, jolloin hänen teoksensa *Utopia (empatiasta)* esitettiin Hotel Katajanokalla.

CoCommission-tuotantokategorian myötä housekoreografikäytäntöä uudelleenarvioidaan vuoden 2022 aikana.

Ammattilaiskoulutus

Zodiak tarjoaa alan ammattilaisille korkeatasoista, ammatillisesti täydentävää ja syventävää kurssitoimintaa nykytanssin ja esitystaiteen eri tekniikoista ja työmetodeista. Zodiak tukee tanssin ammattilaisten ammattitaitoa myös muun muassa järjestämällä keskusteluja, mentorointia ja koulutusta työhyvinvoinnista ja muista ajankohtaisista aiheista kuten tuotteistamisesta ja kansainvälistymisestä.

Vuonna 2021 Zodiakissa järjestettiin 6 ammattilaistyöpajaa sekä viiden aamutunnin kokonaisuus osana Työpajafestivaalia. Niihin osallistui yhteensä 161 tanssin, teatterin ja esitystaiteen ammattilaista, keskimäärin 14 osallistujaa/tilaisuus. Koronarajoitukset vaikuttivat työpajatoimintaan niin, että suuri osa järjestettiin etänä tai hybriditapahtumana.

Työpajoja toteutettiin yhteistyössä eri kumppanien kanssa. Työpajafestivaali on toteutettu vuodesta 2017 alkaen yhteistyössä Tanssille ry:n ja Tanssin talon kanssa.

Työpajat ja koulutustapahtumat ammattilaisille 2021

- **Niko Hallikainen & Sonya Lindfors:** *Potentiaalien näyttämö* 13.–14.2. (etätyöpaja, yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu)
- **Trude Cone:** *Introduction to Moving Thought* 26.–28.2. (etätyöpaja)
- **Maija Kaunismaa:** Äänenkäytön työpaja 7.–9.6. (Työpajafestivaali)
- **Chrysa Parkinson & Simo Kellokumpu:** *Ruumiillinen ajattelu ja luova lukeminen* 25.–26.9. (hybridityöpaja, yhteistyössä TOISINAJATTELIJAT-taiteilijakollektiivi)
- **Maija Hirvanen:** *Kukkivat kehot ja muita praktiikoita* 13.–14.11.
- **Deborah Hay:** *Non-discrimatory Learning* 10.–12.12. (yhteistyössä Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu)
- Aamutunnit osana Työpajafestivaalia **Marjaterttu Willman** / pilates 7.6. (hybridi), **Meri Pajunpää** / nykytanssi 8.6. & 10.6. (ulkona), **Ilkka Lampi** / baletti 9.6. & 11.6.

#StopHatredNow

#StopHatredNow on interkulttuurinen ja antirasistinen tapahtuma-alusta, joka luo uutta diskurssia moninaisuudesta. #StopHatredNow 2021 toteutettiin 17.–21.5. verkkotapahtumana. Jokaisella päivällä oli oma teemansa.

Zodiak osallistui taloudellisen yhteistyön lisäksi tapahtuman suunnitteluun ja erityisesti kahden ohjelmakokonaisuuden järjestämiseen. Tiistaina 18.5. nähtiin kolttasaamelaisen teatteriohjaaja **Pauliina Feodorffin** keynote-puhe otsikolla *Indigenous Climate Justice - and what's art got to do with it?* sekä keskiviikkona 19.5. paneelikeskustelu *Practices of Inclusion and Accessibility in Dance*, panelisteina tanssitaiteilija **Claire Cunningham** (UK), **Anna Mütler** (Festival Theaterformen, DE), **Laura Norppa** (Taike) ja **Mikael Aaltonen** (Tanssin talo). Keskustelun moderoijana toimi tanssitaiteilija **Maija Karhunen**.

Tapahtuman sisältösuunnittelusta ja tuottamisesta vastasivat: UrbanApa, Kulttuuria kaikille - palvelu, Kulttuurikeskus Caisa, Goethe Institut Finland, Taideyliopisto, Interkult ry, Helsingin kaupunki, New Theatre Helsinki, Punos ry, Globe Art Point ja Zodiak.

4. YLEISÖTYÖ

Zodiakin yleisötyötä on kehitetty eri menetelmin vuodesta 2005 alkaen, tanssin aluekeskustoiminnan olennaisena osana. Zodiakin yleisötyössä kehitetään vuorovaikutuksellista ja luovaa yleisösuhdetta, jossa huomioidaan niin taiteilijan, yleisön kuin Zodiakin tarpeet.

Merkittävin uusi avaus yleisötyössä oli Jane ja Aatos Erkon säätiön myöntämä rahoitus Zodiakin nuorille suunnatun yleisötyön kehittämiseen. Rahoituksen kautta käynnistettiin *Zodiak-nuoret* -hanke (2021–2025), jonka ensimmäisinä ulostuloina olivat koululaiskiertue **Janina Rajakankaan Teini**-teoksen kanssa ja yleisötyöprojekti **Maija Hirvasen** uuden teoksen *Mesh* yhteydessä Tanssin talon Pannuhalli-näyttämöllä.

Vuonna 2021 yleisötyössä toteutettiin kaksi esitysprojektiä: **Liisa Pentti +Co:**n kanssa toteutettu *4 x Duetto +1* -teos autismin kirjon nuorille ja ammattitanssijoille sekä Töölönlahden rannalle **Joni Kärkkäisen ja Jukka Tarvaisen** ideoima *Muuri*-veistos. Kärkkäisen ja Tarvaisen *Muuri*-yhteistyö oli osa Helsinki Biennaalin Inspired by -ohjelmistoa. Lisäksi jatkettiin Helsingin mallin mukaista toimintaa *Valokeilassa koillinen* -hankkeessa.

Koronarajoitusten myötä osa kurssitoiminnasta, työpajoista ja luennoista tapahtui etäyhteyksien avulla. Kesällä ja syksyllä pystyttiin toimintaa ylläpitämään myös pienryhmissä ja ulkona.

Vakituisesta henkilökunnasta Zodiakin yleisötyön parissa työskenteli yleisötyövastaava **Katja Kirsin** lisäksi osa-aikaisesti tuottaja **Elina Ruoho-Kurola**. Tuntipalkkaisessa työsuhteessa työskenteli vuoden aikana 80 taiteilijaa.

Kurssit Zodiakissa

Zodiakissa järjestettävässä kaikille avoimessa kurssitoiminnassa jatkuivat kaksi toimintalinjaa: kurssit, jotka tähtäävät liiketietoisuuden ja kehollisen kokemukset lisäämiseen sekä Zodiakin kausiohjelmistossa oleviin teoksiin linkittyvät kurssit. Kurssi- ja työpajaohjaajiksi valitaan ensisijaisesti henkilöitä, jotka toimivat myös kauden ohjelmistossa tanssijoina tai koreografeina. Näin osallistujille luodaan syvempää suhdetta esitettäviin teoksiin ja Zodiakin piirissä toimiviin taiteilijoihin sekä madalletaan teosten katsomiskynnystä. Lisäksi kurssiohjaajien valinnassa halutaan tuoda esille nykytanssin praktiikoiden laaja kirjo sekä ammattilaisten monimuotoisuus.

Koronarajoituksista johtuen vuoden 2021 kurssiohjelma oli edellisvuosia suppeampi, Zodiak järjesti 21 erilaista kaikille avointa kurssia. Kevätkaudella kaikki toteutetut kurssit järjestettiin joko etätoteutuksena tai ulkona. Lisäksi seitsemän kurssia jouduttiin perumaan koronapandemian vuoksi. Kurseille osallistui yhteensä 253 henkilöä.

Avoimet yleisötyökurssit ja -työpajat kevät 2021:

- Tanssitunnit autismin kirjon nuorille (2 ryhmää), ohjaaja **Liisa Pentti** (peruttu)
- FunNet-tanssitunnit, ohjaaja **Pauliina Aladin**
- Kehonhuollon aamutunnit, ohjaajat **Vera Nevanlinna & Satu Rekola** (etätoteutus)
- Seniorikurssi 1, ohjaaja **Maria Nurmela** (etätoteutus)
- Käpylän peruskoulun tanssikerho erityisluokkien oppilaille, ohjaajat **Nina Mamia & Kaarina Koistinen** (peruttu)
- *Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille* (5 ryhmää), ohjaajat **Elina Hauta-aho, Aksinja Lommi, Kati Korosuo, Mira Kautto, Esete Sutinen** (peruttu)
- *People's Practice Group* -etäkurssi, ohjaajat **Kati Korosuo & Maija Nurmio** (etätoteutus)
- *Loitsu*-esityskurssi, ohjaaja **Anna Koskela** (etätoteutus/ulkona)
- Seniorikurssi 2, ohjaaja **Vera Nevanlinna** (etätoteutus)
- FunNet-tanssitunnit, ohjaaja **Linda Priha** (ulkona)
- *Vuosikurssi*, ohjaaja **Sari Palmgren** (ulkona)

Avoimet yleisötyökurssit ja -työpajat syksy 2021:

- Käpylän peruskoulun tanssikerho erityisluokkien oppilaille, ohjaajat **Nina Mamia & Kaarina Koistinen**
- Tanssitunnit autismin kirjon nuorille (2 ryhmää), ohjaaja **Liisa Pentti**
- Seniorikurssi 1 (2 ryhmää), ohjaaja **Anni Rissanen**
- Kehonhuollon aamutunnit, ohjaajat **Kati Raatikainen & Satu Rekola**
- *Heittäydy liikkeeseen – nykytanssia kaikille* (5 ryhmää), ohjaajat **Kauri Sorvari, Jessica Piacieski, Sara Gurevitsch, Corinne Mustonen, Kati Korosuo**
- *Vapaa assosiaatio* -viikkotunnit, ohjaaja **Joona Halonen**
- Seniorikurssi 2 (2 ryhmää), ohjaaja **Maija Nurmio**
- *Hetkessä syntyvä tanssi*, ohjaaja **Kira Riikonen**
- *Vapaan assosiaation uudelleenmuotoilu runolliselle ruumiille*, ohjaaja **Karolina Ginman**

Hankkeet ja tapahtumat

Zodiak-nuoret

Jane ja Aatos Erkon säätiö myönsi Zodiakille 410 000 euroa hankkeeseen *Zodiak 2025 – Zodiak-nuoret*. Hanke toteutuu vuosina 2021–2025. *Zodiak-nuoret* -hankkeen kohderyhmänä ovat yläaste-, ammattikoulu- ja lukioikäiset nuoret. Hanke saattaa yleisötyön avulla nykytanssia tutummaksi nuorelle koululaisyleisölle ja madaltaa kynnystä teosten katsomiselle. Hankkeessa muun muassa kokeillaan erilaisia tapoja toteuttaa nuorille suunnattuja esityksiä ja saavuttaa uusia yleisöjä.

Hankkeessa on kolme osaa:

- Kahden nuorille suunnatun teoksen tuottaminen ja kiertue pääkaupunkiseudulla
- Uuden kiertuemallin luominen yhteistyössä Uudenmaan kuntien ja kulttuuritalojen kanssa
- Kolmen suuremman kokoluokan kotimaisen kantaesityksen ja niiden yleisötyön tuottaminen Tanssin taloon

Teini

Vuoden 2021 aikana käynnistettiin hankkeen ensimmäinen koululaiskiertue. Kiertueelle lähti **Janina Rajakankaan** *Teini*-teos. *Teini* sai ensi-iltansa joulukuussa 2017 osana Zodiakin ohjelmistoa. Teoksen esiintyjänä on seitsemän 14–18-vuotista nuorta. Kesällä 2021 alkaneissa harjoituksissa teoksesta muokattiin uusi päivitetty kiertueversio, osittain uusien esiintyjien kanssa. Ensimmäiset neljä kiertue-esitystä ja työpajat toteutettiin marraskuussa Kannelmäen peruskoulussa ja Vaskivuoren lukiossa Vantaalla.

Mesh

Ensimmäinen Zodiakin Tanssin taloon tuottamista esityksistä oli tarkoitus olla **Maija Hirvasen** *Mesh*. Sen yhteyteen suunniteltiin yleisötyöprojekti yhdessä Hirvasen kanssa. Mukaan yhteistyöhön saatiin Helsingin ja Keravan tanssioppilaitokset, Kruununhaan yläaste ja Vaskivuoren lukio (tanssi ja teatterilinjan oppilaiden ryhmät). Projektin oli tarkoitus huipentua harjoittelujaksoon Tanssin talossa ja Maijan nuorille ohjaaman teoksen esittämiseen 18.2.2022 osana *Mesh*-teosta. Projekti kaatui Sivuaskel-festivaalin ja sen myötä *Mesh*-esitysten peruuntumiseen.

[nosto]: Teinit kiertueella

Koreografi **Janina Rajakankaan** ohjaama *Teini* sai ensi-iltansa joulukuussa 2017 osana Zodiakin ohjelmistoa. *Z-nuoret*-hankkeen ensimmäistä koululaiskiertuetta varten teoksesta muokattiin kesällä 2021 uusi kiertueversio. Työryhmään kuului Janina Rajakankaan lisäksi äänisuunnittelija **Miki Brunou**, pukusuunnittelija **Kirsi Gum** ja skenografi **Jenni Pystynen**.

Teoksen esiintyjänä on seitsemän 14–18-vuotista nuorta. Kantaesityskauden nuorimmat tanssijat – nyt 18-vuotiaat – **Venus Rafols**, **Veera Kauppila** ja **Mea Holappa** jatkavat mukana myös uudessa versiossa. Uusiksi esiintyjiksi mukaan valittiin **Meeti Assefa**, **Joona Hirvonen**, **Natalia Foster** ja **Seela Merenluoma**. Koululaiskiertueen yleisötyöntekijöiksi valittiin kantaesityskauden esiintyjistä tanssijaksi valmistunut **Ella Holappa** ja viestinnän opiskelija **Arina Laubert**.

Esiintyjät osallistuivat syksyllä yhdessä *Teinin* yleisötyöntekijöiden kanssa Oranssi ry:n ohjaamaan zine-työpajaan ja tekivät yhdessä oman zine-lehden. Se toimii esityksen käsiohjelmana, joka jaetaan katsojille aina esityksen jälkeen.

Ensimmäiset neljä kiertue-esitystä ja työpajat toteutettiin marraskuussa 2021 Kannelmäen peruskoulussa ja Vaskivuoren lukiossa Vantaalla, periaatteella ”teiniltä teinille”.

Palautteita esityksistä ja työpajoista:

”Mun on pakko sanoa, että tanssitte tosi hienosti.”

”Teitte vaikutuksen.”

”Tää oli aika outoa – nään varmasti painajaisia tästä.”

”Te olitte vähän pelottavia.”

”Tää oli varmasti paras tanssiesitys, jonka oon nähnyt!”

”Teki mieli nauraa koko ajan.”

”Jokainen pääsi työpajaan mukaan omalla tavallaan. Oppilaille tekee hyvää kokeilla uudenlaisia asioita.”

”Supersiistiä, että teette tällaista!”

”Hienoa, että nuoret saavat taide-elämyksiä. Tällaista ei tarjota tanssitunneilla.”

”Arvokas keskustelu esityksen jälkeen nuorten kesken.”

Muuri

Zodiak valittiin mukaan Helsinki Biennaalin Inspired by -ohjelmistoon **Joni Kärkkäisen** ja **Jukka Tarvaisen** toiminnallisella taideteoksella ja esityskonseptilla *Muuri*. Kuvataiteilija Joni Kärkkäisen suunnittelema *Muuri*-teos pystytettiin Töölönlahdelle Biennaalin ajaksi 12.6.–26.9. Teos on interaktiivinen, liikkumaan kutsuva veistos.

Muurilla järjestettiin kesän ja syksyn aikana useita tapahtumia. Jukka Tarvainen ohjasi *Muurin* yhteyteen elokuun lopussa esityksen *Alas sieltä – ja muita huomautuksia*, jossa ammattitanssijoiden ja ammatti-parkouraajien lisäksi esiintyi tanssin harrastajia. Yhteistyökumppaneina hankkeessa olivat Tikkurila, Lappset Group ja Helsingin nuorisotoimi.

Valokeilassa koillinen

Vuosi 2021 oli kolmivuotisen *Valokeilassa koillinen* -taidehankkeen (2019–2021) päätösvuosi Koillis-Helsingin lähiöissä. Alueella työskentelivät residenssitaiteilijana **Anna Koskela** ja **Kati Raatikainen** ja tuottajana **Anna Murtola**. Viimeisen vuoden aikana järjestettiin neljä eri tapahtumakokonaisuutta: *Missä täällä tanssitaan*, *Koillisesta koilliseen* -projekti, *Paikallismaisemia* -festivaali ja *Loitsu*-esitys.

Anna Koskelan ohjaama dokumentaarinen lyhytelokuva ***Missä täällä tanssitaan***, sai ensi-iltansa Paikallismaisemia-festivaalilla 18.9. ulkoilmanäytöksenä. Lisäksi elokuvia esitettiin Koillis-Helsingin kirjastoissa festivaalin aikana.

Koillisesta koilliseen -projektissa Kati Raatikainen kutsui yli 15-vuotiaita Koillis-Helsingissä asuvia taiteen ja kulttuurin ystäviä mukaan tekemään ja tuottamaan alueelle omia kevytrakenteisia taidetapahtumia ja esityksiä vuoden 2021 aikana.

Paikallismaisemia-festivaali järjestettiin syksyllä 2021 kolmannen kerran. Nelipäiväisen festivaalin ohjelmisto koostui hankkeen puitteissa valmistetuista esityksistä ja esityksellisistä konsepteista. Koillisesta koilliseen -osallistajat järjestivät syksyn *Paikallismaisemia*-festivaalille viisi eri esitystapahtumaa ja kolme ulkotilassa ollutta installaatiota.

Anna Koskela jatkoi työskentelyä vuonna 2020 *Lihadisko*-esitykseen osallistuneiden tanssijoiden kanssa. Yhdessä he toteuttivat kuudesta keskenään keskusteleavasta pienoisteoksesta rakentuvan **Loitsu**-esityksen Tuomarinkylän kartanon alueelle heinäkuussa 2021.

Tanssikaverit

Helsingin kaupunki aloitti uuden avustushaun iäkkäiden ihmisten kulttuuritoiminnan edistämiseksi. Zodiak sai rahoituksen Tanssikaverit-vapaaehtoistoiminnan aloittamiseen.

Hankkeessa koulutetaan vapaaehtoisia tanssikavereita, jotka vierailevat sekä hoivalaitoksissa että kotona asuvien vanhusten luona. Tanssikavereiden työkaluna on **Janina Rajakankaan** ohjaama erilaisia tanssi- ja läsnäolo- ja kohtaamisharjoitteita sisältävä video-opas, joka kuvattiin vuoden 2021 aikana. Lisäksi **Kira Riikonen** ohjasi osaksi opasta *Minun paikkani* -nimiset tanssielokuvat, jotka perustuvat senioreilta kerättyihin tarinoihin heille tärkeistä paikoista Helsingissä. Opas on kaikkien käytettävissä osoitteessa www.tanssikaverit.fi.

Loppuvuodesta 2021 toteutettiin myös vapaaehtoisten Tanssikavereiden haku. Hanke jatkuu vuonna 2022, jolloin järjestetään vapaaehtoisten koulutukset ja aloitetaan varsinainen vapaaehtoistoiminta. Koulutusten suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa **Janina Rajakangas**, **Kauri Sorvari** ja **Tuure Kaukua** yhdessä hankkeen tuottajan **Jeroen Sebrechtisin** kanssa. Hanke toteutetaan yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin ystävätoiminnan, Helsinki Mission ja Tukimet ry:n kanssa.

ELLA – Embodied Language Learning through the Arts

Zodiak toimi yhteistyökumppanina Taideyliopiston monialaisessa ELLA -tutkimushankkeessa, jossa tarkastellaan kehollisuuden, taiteellisen toiminnan ja kielen yhteenkietoutumia. Hanke jatkuu vuoteen 2024 saakka.

Muu yleisötyö

Zodiakissa on ollut tanssitunteja autismin kirjon nuorille vuodesta 2015 alkaen, Liisa Pentti +Co:n kanssa. **Liisa Pentin** ryhmille ohjaama *4 x Duetto +1* -teos valmistui ensi-iltaan 26.2., mutta koronarajoitusten vuoksi esitys toteutettiin suorataltiointina.

Käpylän peruskoulussa jatkettiin vuonna 2014 aloitettuja tanssitunteja kehitysvammaisille lapsille ja nuorille. Ohjaajina toimivat **Elisa Lejeune** ja **Nina Mamia**. Zodiak pääsi lisäksi tarjouskilpailun kautta mukaan Helsingin kaupungin organisoimaan Harrastamisen Suomen mallin ohjelmaan. Elisa Lejeune ja Nina Mamia ohjasivat tanssitunteja autismin kirjon nuorille Solakallion erityiskoulussa. Ruotsinkielisiä tanssitunteja ohjasi Grundskolan Norssenissa **Wilhelm Blomberg**.

Tanssivintin kanssa yhteistyössä perustetun nuorten ryhmän ensimmäiset esitykset toteutettiin Zodiakin näyttämöllä toukokuussa 2021. Esitykset nuorille ohjasivat **Jenni-Elina von Bagh** ja **Alexis Akurang**.

Tanssin aluekeskusverkosto

Tanssin aluekeskusten tehtävänä on parantaa tanssin vapaan kentän toimintaedellytyksiä, lisätä ja monipuolistaa taiteilijoiden työskentelymahdollisuuksia sekä edistää kulttuurihyvinvointia tanssin yleisötyötä ja soveltavaa käyttöä kehittämällä.

Zodiak toimi 2021 viimeistä vuotta osana valtakunnallista aluekeskusverkostoa, sillä Taiken toiminta-avustus Zodiakille aluekeskustoimintaan päättyi. Zodiak kehittää alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittävää toimintaansa pääkaupunkiseudulla VOS-teatterina. Yhteistyö aluekeskusverkoston kanssa tanssin valtakunnallisen saavutettavuuden osalta jatkuu.

Aluekeskusverkosto, Zodiak ja Tanssin talo järjestivät valtakunnallisen ammattilaisten *Kiertoliike*-tapahtuman hybriditapahtumana Kokkolassa 8.–9.10.2021. Tapahtuman pääjärjestäjänä toimi Pohjanmaan tanssin aluekeskus.

Verkosto tapasi vuoden aikana yhden kerran, 26.–27.8. Turussa. Lisäksi pidettiin etäpalaveri kuukausittain Zoom-alustan kautta. Zodiak toimi tammikuusta kesäkuuhun verkoston puheenjohtajana.

5. YHTEISTYÖKUMPPANIT JA VERKOSTOT

Zodiak tekee laajaa taiteellista ja tuotannollista yhteistyötä ja toimii monissa paikallisissa, valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.

Zodiak valitsee yhteistyökumppaneikseen toimijoita, jotka tuottavat, esittävät ja edistävät nykytanssia ja laajentavat sen tunnettuutta, läsnäoloa ja vaikutusta eri ympäristöissä ja yhteisöissä. Zodiak toimii sellaisissa kansainvälisissä verkostoissa, joiden partnerit jakavat samanhenkisen nykytanssin ja nykukoreografian arvopohjan. Verkostot edistävät niin tanssin tuotantoa, teosten liikkuvuutta, taiteilijavaihtoa kuin yleisötyötä.

Eri tahoja ja resursseja kokoava yhteistuotantotapa on Zodiakin mielestä suomalaisen nykytanssin kehittymisen paras edellytys ja turva.

Kansainväliset verkostot ja yhteistyöpartnerit

Kansainvälisen toiminnan ytimessä on kotimaisen nykytanssimme linkittäminen kansainväliseen tanssikenttään, sen virtauksiin ja ilmiöihin. Zodiak avaa yleisölleen ja taiteilijoilleen ikkunoita kansainväliseen tanssiin usealla eri tavalla rikastuttaen sekä esitystarjontaa että tanssijattelua Suomessa. Tavoitteena on myös rakentaa kansainvälisen toiminnan kautta kotimaisille teostuotannoille kumppanuuksia ja kestäväen kehityksen mukaisia elinkaaria.

Esitysvierailut ovat yleisölle Zodiakin kansainvälisen toiminnan näkyvin puoli. Esitysvierailujen ohella esitys-, residenssi- ja taiteilijavaihto-ohjelmat ovat olennainen osa kansainvälistä yhteistyötä, joka kasvattaa kotimaisen tanssitaiteen pääomaa. Tavoitteena on, että kansainväliset taiteilijat pitävät Zodiakissa työpajoja ja luentoja, jolloin yleisölle ja taiteen ammattilaisille avautuu esityksiä laajempi näkymä tanssitaiteelliseen ajatteluun muualla.

Zodiakin kansainvälinen toiminta pohjautuu pitkäjänteisen ja -kestoisen työn tuloksena syntyneisiin henkilökohtaisiin kontakteihin sekä muodollisempiin verkostoihin.

Zodiak toimii 2021 muun muassa seuraavissa kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa:

- Nordic Residency Exchange Program (pohjoismainen residenssi-ohjelma 2018–2022, 5 partneria)

- Big Pulse Dance Alliance -verkosto (eurooppalaisten tanssifestivaalien verkosto 2020–2024, 11 partneria)
- Nordic Next, Pohjoismainen mentorointi-, residenssi- ja vierailuohjelman verkosto 2019–2024 (5 partneria)

Zodiak osallistuu päättyvien verkosto-ohjelmien evaluointiin ja uusien, Zodiakin toiminnalle lisäarvoa tuovien jatko-ohjelmien ja verkostojen kehittämiseen.

Nordic Residency Exchange Program

Tanskalaisen Bora Bora -tuotantokeskuksen käynnistämä Nordic Residency Exchange Programme -hanke parantaa pohjoismaisten tanssiteosten tuotanto-olosuhteita. Tarkoituksena on kehittää kestävämpiä puitteita tanssitaiteilijoiden työskentelylle sekä tarjota yleisöille laadullisesti korkeatasoisia tanssiteoksia. Verkostoa tukee Pohjoismainen kulttuurirahasto ja Pohjoismainen kulttuuripiste.

Residenssiohjelman viisi partneria tuottaa 15 residenssiä pohjoismaisille koreografeille vuosina 2018–2021 mutta koronapandemiasta johtuen hankkeen toteuttamista on jatkettu kesäkuun 2022 loppuun saakka. Kuhunkin palkalliseen residenssiin osallistuu 1–3 taiteilijaa, joille tarjotaan harjoitustila, mentorointia, teknistä tukea sekä verkostoitumismahdollisuuksia.

Koronapandemiasta johtuen Zodiakin vuodelta 2020 siirtynyt residenssi työryhmän **Halla Olafsdottir, Erna Omarsdottir ja Júlíanna Steingrímisdóttir** kanssa toteutettiin etäresidenssinä Islannissa. Zodiakin kautta residenssiin Århusissa Tanskassa osallistui koreografi **Veli Lehtovaaran** työryhmä. Tämäkin residenssi toteutettiin etäresidenssinä kotimaassa.

Nordic Residency Exchange Program -verkoston jäsenet: Reykjavik Dance Festival (Reykjavik, IS), BIT Teatergarasjen (Bergen, NO), Zodiak (Helsinki, FI), MDT (Tukholma, SE) ja Bora Bora (Århus, DK).

Big Pulse Dance Alliance

Big Pulse Dance Alliance on eurooppalaisten nykytanssifestivaalien verkosto, jonka tarkoituksena on luoda tuotantoedellytyksiä suuremman kokoluokan teoksille, kehittää uusia kansainvälisiä työskentely- ja mentorointimetoja ja luoda uusia rakenteita tanssiteosten jakelulle.

Projektin tarkoituksena on tukea aikalaista taidetta kestäväällä tavalla. Projekti saattaa taiteilijat ja taidetta tukevat rakenteet monitasoiseen oppimisen prosessin, jossa keskipolven taiteilijoiden ajankohtaiset taiteelliset julkitulemat löytävät vaikuttavan kontaktin uuteen laajaan kansainväliseen yleisöön.

Verkosto on saanut rahoitusta toimintaansa EU:n Luova Eurooppa -ohjelmasta vuosille 2020–2024. Lisäksi Zodiak saa toimintaan tukea Opetushallituksen kansallisesta vastinrahasta.

Verkoston partnerit ovat: Tanz im August (Berliini, Saksa), Julidans (Amsterdam, NL), Dance Umbrella (Lontoo, UK), Danscentrum (Tukholma, SE), Dublin Dance Festival (Dublin, IR), Tanec Praha (Praha, CZ), New Baltic Dance (Vilna, LT), Reykjavik Dance (Reykjavik, IS), Sismograf (Olot, ES), One Dance Week (Plovdiv, BG), Torinodanza (Torino, IT) ja Sivuaskel / Zodiak (Helsinki, FI)

Pohjoismainen Nordic Next -verkosto

Pohjoismaisessa mentorointi-, residenssi- ja vierailuohjelmassa kehitetään nykytanssin tuotanto-olosuhteita ja tuotteistusta kohti suuremman mittaluokan ja yleisön tuotantoja. Tavoitteena on

pidentää teosten elinkaaria, lisätä pohjoismaista yhteistyötä mentoroinnissa, tuotantotyössä ja vierailutoiminnassa. Zodiakin aloitteesta syntynyt hanke hakee jatkorahoitusta pohjoismaista.

Tavoitteena on löytää tukea pohjoismaisille koreografeille, jotka haluavat suunnata taiteellista työtään kohti suurempia näyttämöitä. Ohjelma pyrkii pidentämään teosten elinkaaria alkutuotannosta jälkituotantoon, pohjoismaisiin kiertueisiin asti.

Ohjelman kumppanit ovat Zodiak (Helsinki (FI), BIT Teatergarasjen (Bergen, NO), Norrlandsoperan (Umeå, SE), Göteborgs dans- och teaterfestival (Göteborg, SE), Cullberg (Tukholma, SE), Carte Blanche (Bergen, NO), Norrdans (Härnösand, SE).

Kotimaiset verkostot ja yhteistyöpartnerit

Kotimaisten verkostojen ja partnereiden kanssa Zodiak toteuttaa tapahtumatuotantoja, yleisötyötä, koulutusyhteistyötä, kiertue-esityksiä sekä yhteiskunnallista vaikuttamista.

Vuonna 2021 Zodiakin yhteistyökumppaneita kotimaassa olivat:

Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu, Tanssille ry & Tanssin talo, Toisinajattelijat, Liisa Pentti + Co, FunNet -hanke/Oranssi, Käpylän peruskoulu, Helsingin kaupungin Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / nuorisoseura, Liikuntaan aktivointi-hanke/ Kulttuuri ja vapaa-aika / Helsingin kaupunki, Siltamäen nuorisoseura, Puistolan palvelukeskus, Kotkan kulttuuritoimi, Tanssivintti, Metropolia AMK, Raekallio Corp., Ravintola Annan kartano, Pohjois-Helsingin bändikoulu, Helsinki Biennaali, Tikkurila, Lappset Group, Suomen Parkouryhdistys, Helsinki Missio, Kannelmäen peruskoulu, Vaskivuoren lukio, Solakallion koulu, Norssen Kronohagen, Yleisötyön kilta, Yleisötyön kilta, Liikkuvat verkosto, Suomen Parkouryhdistys, Kahvila Piha Ihana, Päiväkoti Satulinna, Tapulin srk-koti, Malmin seurakunta, Suutarilan kirjasto, Tapulikaupungin kirjasto, Puistolan kirjasto, Teatteri Tuike, Helsingin Kaupunginteatteri

6. VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

Zodiakin viestintä ja markkinointi keskittyvät avaamaan Zodiakin toiminnan sisältöjä ja merkityksiä. Viestinnässä panostetaan laadukkaaseen sisällöntuotantoon, niin visuaalisesti kuin tekstien tasolla. Sisällöntuotanto toteutetaan tiiviissä dialogissa taiteilijoiden kanssa.

Zodiakin tiedotus- ja markkinointistrategian ytimessä olivat vuonna 2021 teoskohtainen viestinnän räätälöinti ja sisällöistä kumpuava kohderyhmäajattelu. Viestinnän media-avaruuden muodostavat digitaaliset kanavat ja painetut materiaalit: Zodiakin verkkosivut, sosiaalisen median kanavat, uutiskirjeet ja digitaalinen mainonta, sekä painetut kausiesitteet ja julisteet.

Vuotta 2021 leimasi viestinnän ja markkinoinnin osalta kaksijakoisuus. Kevätkauden 2021 lähes pysähdyksissä ollutta toimintaa seurasi harvinaisen aktiivinen kesäkausi sekä ohjelmakalenterin puolesta erittäin tiivis syksy. Tämä asetti viestinnän aikataulutukselle ja toteutukselle merkittäviä paineita.

Syksyn 2021 aikana Zodiak otti myös käyttöön uuden lipunmyyntijärjestelmän. Tix-järjestelmään siirryttiin yhdessä Kaapelitehtaan sekä Tero Saarinen Companyn, Tanssiteatteri Hurjaruuthin ja Tanssin talon kanssa. Jokainen toimija vastasi itsenäisesti järjestelmän käyttöönotosta ja omien

lipunmyyntitapahtumiensa luomisesta. Zodiakilla Tixin käyttöönotosta vastasi tiedottaja **Piia Ahonen**.

Digitaalisten kanavien merkitys kasvaa edelleen

Zodiakin päivittäisviestintä toteutuu tehokkaasti sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kanavista Facebook on tärkein, mutta Instagram jatkoi edelleen nousuaan. Kummassakin kanavassa uusien seuraajien määrän kasvu tasoittui kahden voimakkaamman kasvun vuoden jälkeen. Digitaalisen viestinnän kolmas tärkeä väline on kaksi kertaa kuussa lähtevä uutiskirje.

Vuonna 2021 Zodiak toteutti kevätkaudeksi painetun kaksikielisen esitteen. Esitteen jakelu jäi kuitenkin vähäiseksi koronarajoitusten peruutettua lähes kaiken kevätkauden ohjelmatoiminnan. Tästä johtuen syyskaudelle 2021 ei tehty painettua kausiesitettä. Sen sijaan sosiaalisen median kanavien näkyvyyteen sekä ulkomainoksiin panostettiin enemmän. Lisäksi painettiin kaksi postikorttia, joita levitettiin kaupungille. Korttien ympärille luotiin lisäksi sosiaalisen median markkinointikampanja.

Zodiakin markkinointi toteutuu pääasiassa sosiaalisessa mediassa. Vuonna 2021 teosmarkkinointia tehtiin erityisesti kohdennettujen sponsoroitujen julkaisujen kautta sekä Facebookissa että Instagramissa. Ne tavoittivat Facebookissa parhaimmillaan 30 500 ja Instagramissa 19 000 henkeä. Lisäksi syksyn aikana toteutettiin kaksi ulkomainoskampanjaa JCDecaux'n digitaalisilla näytöillä eri puolilla Helsingin keskustaa.

Zodiakin visuaalinen ilme on ajankohtainen ja laadukas. Visuaalisten materiaalien laatuun pysyttiin vuoden 2021 aikana panostamaan enemmän oman visuaalisen viestinnän tuottajan ansiosta. Lisäksi visuaalisia materiaaleja tekivät tuotantokohtaisesti nuoren polven valokuvaajat ja mediataiteilijat. Vuonna 2021 Zodiakille työskentelivät muun muassa **Venla Helenius, Katri Naukkarinen, Sanna Lehto, Sanni Siira ja Tuukka Ervasti**. Painettujen materiaalien ulkoasusta vastasi **Petri Summanen**, ja esitysten videotaltioinneista **Mikael Kanerva**.

Zodiak ylläpitää mediasuhteita sekä aktiivisella tiedottamisella että henkilökohtaisten suhteiden kautta. Vuoden 2021 aikana Zodiakin esityksistä ja toiminnasta kirjoitettiin säännöllisesti Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja alan erikoislehdessä Teatteri&Tanssi+Sirkuksessa. Zodiakin esityksiä huomioitiin myös muun muassa Yleisradion kanavissa, Radio Helsingissä sekä blogeissa.

Viestinnän tunnuslukuja

- 71 840 kävijää verkkosivuilla, 45 % mobiililaitteella
- 5 505 seuraajaa Facebookissa (2020: 5 321)
- 2 979 seuraajaa Instagramissa (2020: 2 527)
- 20 lehdistötiedotetta
- 25 uutiskirjettä
- 1 kausiesite, painos 11 500 kpl

Zodiakin viestinnän ja markkinoinnin parissa työskentelivät täysipäiväisesti tiedottaja Piia Ahonen ja visuaalisen viestinnän tuottaja **Sinem Kayacan**.

7. TILAT JA TEKNIikka

Zodiak nykyiset vuokratilat Kaapelitehtaalla käsittävät yhteensä 825 m² esitys-, harjoitus-, toimisto- ja varastotilaa: Zodiak-esitystila B-portaan katutasossa (B1 / 380 m²), 2 harjoitussalia (B2

/ 95 m² ja C4 / 180 m²), 4 toimistohuonetta (A3 / yht. 88 m²) ja 3 varastotilaa (B-kellari / 54 m², C4 /16 m² ja V-aula 12 m²) ja 1 autopaikka.

Ennen Tanssin talon valmistumista Zodiak on hajasijoittanut toimintaansa muihin esitystiloihin. Zodiakilla oli 3-vuotinen esityssopimus Stoan kanssa vuosille 2019–2021. Tänä aikana Zodiakin ohjelmistosta osa, vuosittain 2–3 teosta, sijoittui Stoan näyttämölle. Zodiak esiintyy lisäksi muissa esityspaikoissa ja kaupunkitiloissa.

Tanssin talon rakentaminen ja siihen liittyvät muut Kaapelitehtaan logistiikan uudelleenjärjestelyihin liittyvät purku- ja rakennustyöt vaikuttivat Zodiakin jokapäiväiseen toimintaan. Toiminta Kaapelitehtaalla kärsi kuitenkin eniten koronapandemian vaikutuksista. Esitystoimintaa pystyttiin järjestämään Zodiakin näyttämöllä vasta syksyllä 2021, koronarajoitusten myötä vaihtuville katsojamäärille. Teosten harjoittelun ja kurssitoiminnan järjestämisen kanssa tehtiin koko vuoden erityisjärjestelyjä. Kokoustilaa vuokrattiin Kaapelitehtaan uudesta Konttorista ja lisäharjoitustilaa tarpeen mukaan Kaapelitehtaan muilta toimijoilta.

Zodiakissa tapahtuva toiminta ei rajoitu vain Zodiakin omaan ohjelmistoon ja aktiviteettiin, vaan sen tiloja käytetään tanssitaiteen alalla laajemminkin. Freelance-tanssitaiteilijoille ja -ryhmille tarjottiin saliaikaa subventoituun vuokrahintaan produktioharjoittelua varten. Harjoitussaleihin ostettiin tehokkaita ilmanpuhdistimia. Koronarajoitusten takia moni vakiokäyttäjä on joutunut pitämään taukoa toiminnassaan.

8. HENKILÖKUNTA

Zodiakin vakinaisessa palveluksessa oli kuukausittain keskimäärin 10 henkilöä. Lisäksi palkkoja ja palkkioita maksettiin 176:lle esitys- ja koulutus- ja yhdistystoiminnan henkilölle 351 työtehtävässä. Ostopalveluita maksettiin 54:lle taiteellisen toiminnan palveluntarjoajalle.

Henkilökunta ja produktiokohtaiset työsuhteet

- 26 henkilötyövuotta, 10,5 vakinaista ja 15,5 tilapäistä henkilötyövuotta
- 271 työllistettyä henkilöä, 446 työtilaisuutta

Zodiakilla oli vuonna 2021 kaikkiaan 26 toteutunutta henkilötyövuotta, joista tilapäisiä henkilötyövuosia oli 15,5 ja vakinaisia 10,5.

Vuonna 2021 Zodiakin esitys- ja koulustointo tarjosi 446 produktiokohtaista työtehtävää.

Työtilaisuudet jakautuivat seuraavasti (palkat ja ostopalvelut): Tanssijat/koreografit 182 (121 +ostopalveluissa 60), opetustehtävät 50 (46 + 4), videosuunnittelijat/videokuvaajat/valokuvaajat 47 (13 +34), graafiset suunnittelijat 5 (1 +4), näyttämötekniset 39 (35 +4), äänisuunnittelijat 25 (10 +15), valosuunnittelijat 17 (3+14), tuottajat/managerit 21 (18+3), lavastajat /puvustajat 31 (16+15), kirjoitus/käännös 16 (4+12), mentorit 8 (6 +2), dramaturgit/ohjaajat/käsikirjoittajat 10 (5+5), muusikot/laulajat 7 (5 +2), lipunmyyjät 3, It ja nettisuunnittelu 21 (21).

Vakinainen henkilökunta

Zodiakin vakinaisessa henkilöstössä on 10 tointa: toiminnanjohtaja, taiteellinen johtaja, yleisötyövastaava, 3 tuottajaa, tiedottaja, visuaalisen viestinnän tuottaja, tekninen vastaava /

valomestari ja äänimestari. Lisäksi maksuliikenteen, palkkakirjanpidon ja kirjanpidon tehtävät suoritettiin palveluostoina.

Tuottaja Varpu Niemisen vanhempainvapaan sijaisena aloitti 1.9.2021 Markus Alanen.

Vuonna 2021 vakituisen henkilöstön työlomien ja sairauslomien takia toimistossa työskenteli useita henkilöitä erilaisilla määrä- ja osa-aikaisilla sopimuksilla. **Ulrika Vilke** työskenteli tuottajana 22.2–30.9., **Anna Murtola** eri hankkeissa tuottajana 1.4.–30.6. ja 1.8.–30.9.2021, **Tuure Kaukua** tuottajana 19.4.–20.6., sekä **Heidi Hattunen** tuotantoassistenttina 1.4.–31.5. Helsingin kaupungin rahoittamassa ikäihmisten kulttuuripalveluiden hankkeessa Tanssikaverit (2021–2022) tuottajana aloitti 1.9. **Jeroen Sebrechts**.

Näyttämöhenkilöstön puolella **Markus Heino** työskenteli äänimestarina 13.8.–20.9. ja 22.11.–23.12, **Tatu Vanhatalo** 21.9.–18.10. ja **Pauli Riikonen** 19.10.–21.11.

[nosto: Katja]

Zodiakin pitkäaikainen yleisötyövastaava **Katja Kirsi** siirtyi vuoden 2022 alussa Todellisuuden tutkimuskeskuksen toiminnanjohtajaksi.

Katja Kirsi kehitti Zodiakin yleisötyötä vuodesta 2005 alkaen eli koko Zodiakin aluekeskuskauden ajan. Kirsi palkittiin näistä ansioistaan Tanssitaiteen valtionpalkinnolla vuonna 2015. Tuolloin palkintoperusteissa todettiin:

“Katja Kirsi on toiminut kymmenen vuotta Zodiak – Uuden tanssin keskuksessa yleisötyövastaavana. Tänä aikana hän on ideoinut, kehittänyt ja toimeenpannut poikkeuksellisen mittavan, luovan ja taiteellisesti kunnianhimoisen yleisötyötoiminnan.”

Kiitos Katja, ja onnea ja menestystä uusiin haasteisiin!

Vakinainen henkilökunta 2021:

- **Piia Ahonen**, tiedottaja
- **Markus Alanen**, tuottaja (sijaisuus 1.9.2021–31.8.2022)
- **Maija Eränen**, tuottaja (työloma 1.3.–31.8.2021)
- **Sinem Kayacan**, visuaalisen viestinnän tuottaja
- **Katja Kirsi**, yleisötyövastaava
- **Harri Kuorelahti**, taiteellinen johtaja
- **Varpu Nieminen**, tuottaja (vanhempainvapaalla 30.9.2021 alkaen)
- **Anna Pöllänen**, tekninen vastaava / valomestari
- **Elina Ruoho-Kurola**, tuottaja
- **Ari Tenhula**, toiminnanjohtaja
- **Johannes Vartola**, äänimestari

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Zodiak – Uuden tanssin keskuksen ensimmäinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin Zodiakin hallituksessa 29.1.2020. Zodiakin tasa-arvosuunnitelma laadittiin yhteistyössä henkilöstön kanssa ja henkilöstön edustajat osallistuivat suunnitelman laatimiseen ja suunnitelmaan sisältyvien kehittämistoimenpiteiden tunnistamiseen ja niiden aikatauluttamiseen.

Suunnitelmassa kirjattiin toimenpiteitä tasa-arvon edistämiseksi ja palkkauksellisen tasa-arvon saavuttamiseksi.

Suunnitelman toimenpiteistä on vuoden 2021 aikana toteutunut mm.

- Teimme palkkakartoituksen ja työhyvinvointikyselyn henkilöstölle, jonka tuloksia käsiteltiin hallituksen kokouksessa
- Jatkoimme työhyvinvointitapaamisten sarjaa
- Avustimme etätyön tekemistä kalustolainoin
- Kehitimme näyttämötyöskentelyn apuvälineitä parantaaksemme yhdenvertaisuutta (uusi henkilönostin kattotyöskentelyyn)
- Mahdollistimme uudelle isälle perhevapaan.
- Työsuojelupäivässä päivitettiin työskentelyn eettiset ohjeet, sekä turvallisemman tilan ohjeet

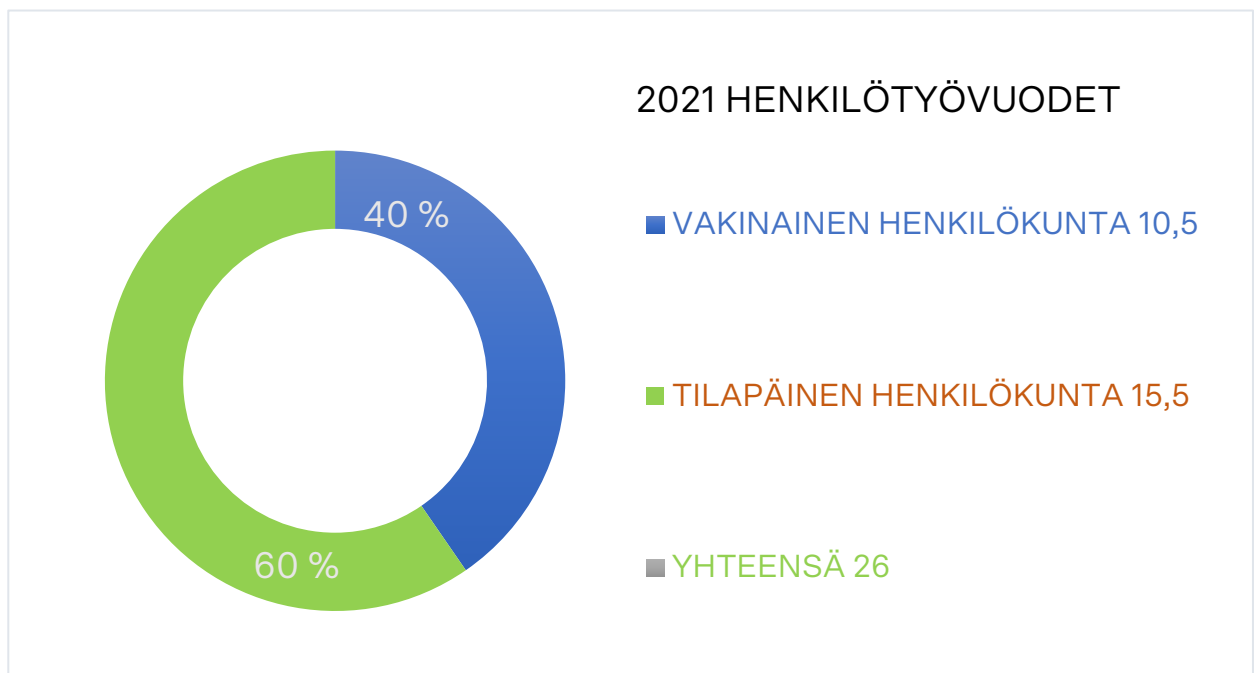
Koronapandemia lisäsi huomattavasti työntekijöiden kuormitusta. Freelance-taiteilijoiden vaikea asema heijastuu suoraan myös vakinaisen henkilöstön jaksamiseen. Pandemian pitkittyessä tilanne vaikeutui ja erilaisia suunnitelmia toiminnan turvaamiseksi tehtiin jatkuvasti. Pidimme työsuojelupäivän, jossa Työturvallisuuskeskuksen asiantuntija **Päivi Rauramo** luennoi stressin ja työn kuormittavuuden hallinnasta, ajankäytöstä sekä etätyöstä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään vuosittain ja samalla tehdään arvio tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja niiden tuloksista.

Muut työsuhteet

Zodiakin maksuliikenteestä, palkkahallinnosta ja kirjanpidosta vastasi **Marja-Leena Koskelin** / Talouskoskelin Oy.

Vuonna 2021 Zodiak tarjosi useita työharjoittelijatehtäviä yleisötyön ja esitystuotannon piirissä.

9. TOIMINTA- JA KÄVIJÄTILASTOT

Esityskerrat, yleisöt ja osallistujat

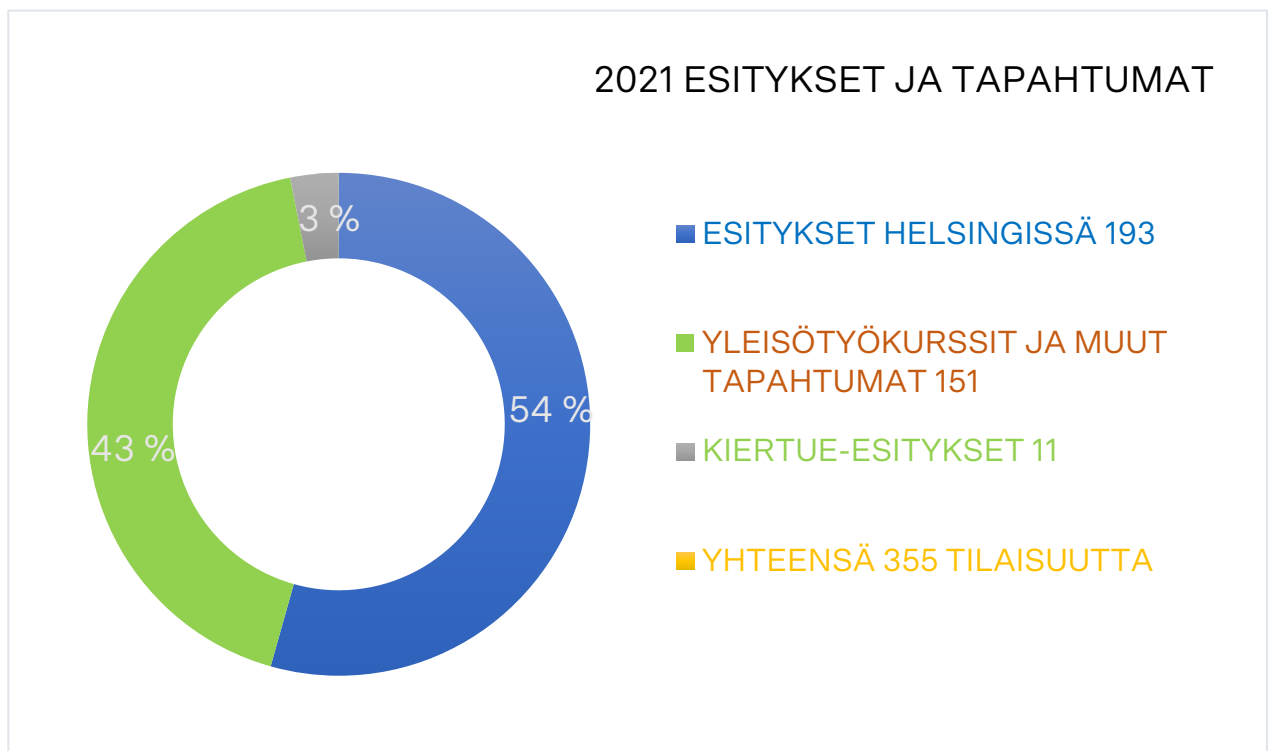
Zodiakin toiminnan vaikutuspiirissä oli yleisötyö ja kiertue-toiminta mukaan lukien vuonna 2021 yhteensä 27 180 katsojaa ja osallistujaa 355 tilaisuudessa.

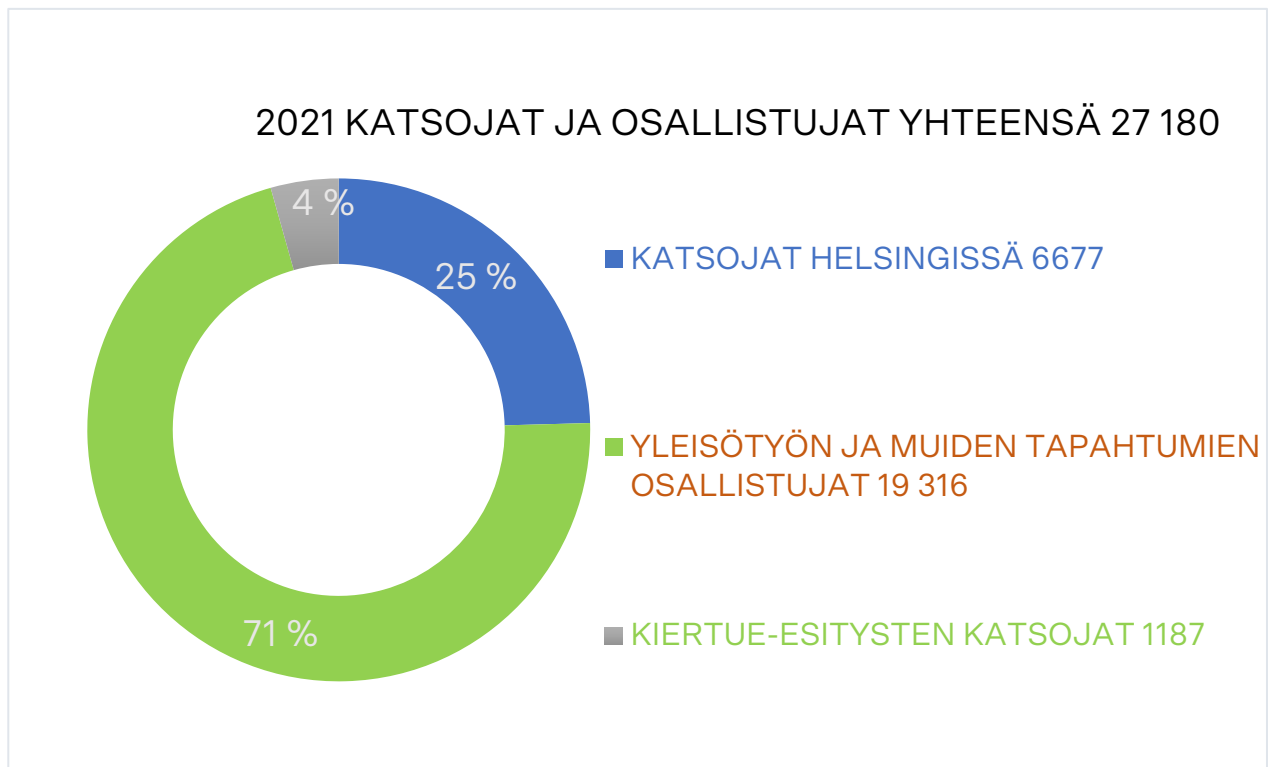
Zodiakin ohjelmistolla oli Helsingissä sekä koti- ja ulkomaan kiertueilla yhteensä 204 esityskertaa ja näissä katsojia 7 864.

Helsingissä Zodiakin ohjelmisto käsitti 193 esityskertaa 6 677 katsojalle. Esityksiä oli määrällisesti 103 enemmän mutta katsojia 3770 edellisvuotta vähemmän. Keskimääräinen täyttöaste oli 88 % mutta katsojaluku esitystä kohden vain 44 koronarajoituksista johtuen. Maksullisia näytöksiä oli 187 ja maksullisia katsojia 5233. Ilmaisesityksiä oli 9 ja niissä katsojia 1 444.

Zodiakin ohjelmistolla oli kiertue-esityksiä yhteensä 11 esityskertaa ja niissä 1 187 katsojaa. Ulkomailla maksullisia esityskertoja oli 5, joissa maksullisia katsojia 778 ja ilmaisia katsojia 0, keskimäärin 156 katsojaa. Kotimaassa maksullisia kiertue-esityksiä oli 6, niissä 366 maksullista katsojaa ja 43 ilmaiskatsojaa.

Zodiakin yleisötyö tavoitti eri yhteisöissä ja ympäristöissä 19 316 osallistujaa 151 tilaisuudessa; keskimäärin 128 osallistujaa per tilaisuus. Yleisötyöohjelman ja -tapahtumien sisältö ja formaatit vaihtelevat vuosittain, joten tilastollinen vuosivertailu ei ole mielekäästä. Yksittäiset kurssi- ja työpajakerrat mukaan luettuna yleisötyön tapaamiskertoja oli yhteensä 678. Kurssi- ja työpajakertoja jouduttiin COVID-19-pandemian aiheuttamien viranomaisrajoitusten vuoksi perumaan 62 kappaletta. Ammattilaiskursseja ja -työpajoja järjestettiin 11, jotka keräsivät 161 osallistujaa, keskimäärin 15 taiteilijaa kurssia kohden.

10. TALOUS

Zodiakin toiminta rahoitetaan lakisääteisellä valtionosuudella, Helsingin kaupungin toiminta-avustuksella, aluekeskustoimintaan saatavilla valtion ja kaupungin harkinnanvaraisilla avustuksilla, oman toiminnan tuotolla sekä hanke- ja projektiaavustuksilla. Tämä monikanavainen rahoitusmalli myötäilee Zodiakin toiminta-alueita, mutta se on hallinnollisesti haastava ja toiminnallisesti haavoittuva. Tanssin aluekeskusrahoitus muodosti vuonna 2021 noin kolmanneksen Zodiakin toiminta- ja talousvolyymistä.

Kokonaistalouden erittely

- 1 459 840,57 € kokonaiskulut
- 1 533 508,86 € kokonaistulot
- 73 668,29 € ylijäämä

Vuoden 2021 toteutuneet kokonaiskulut olivat 1 459 841 euroa. Kulut nousivat 29 % (+330 392 euroa) edellisvuoteen 2020 verrattuna.

Vuoden toteutuneet kokonaistulot olivat 1 533 508,86 euroa. Tulot nousivat 29 % (+342 881 euroa) edellisvuodesta.

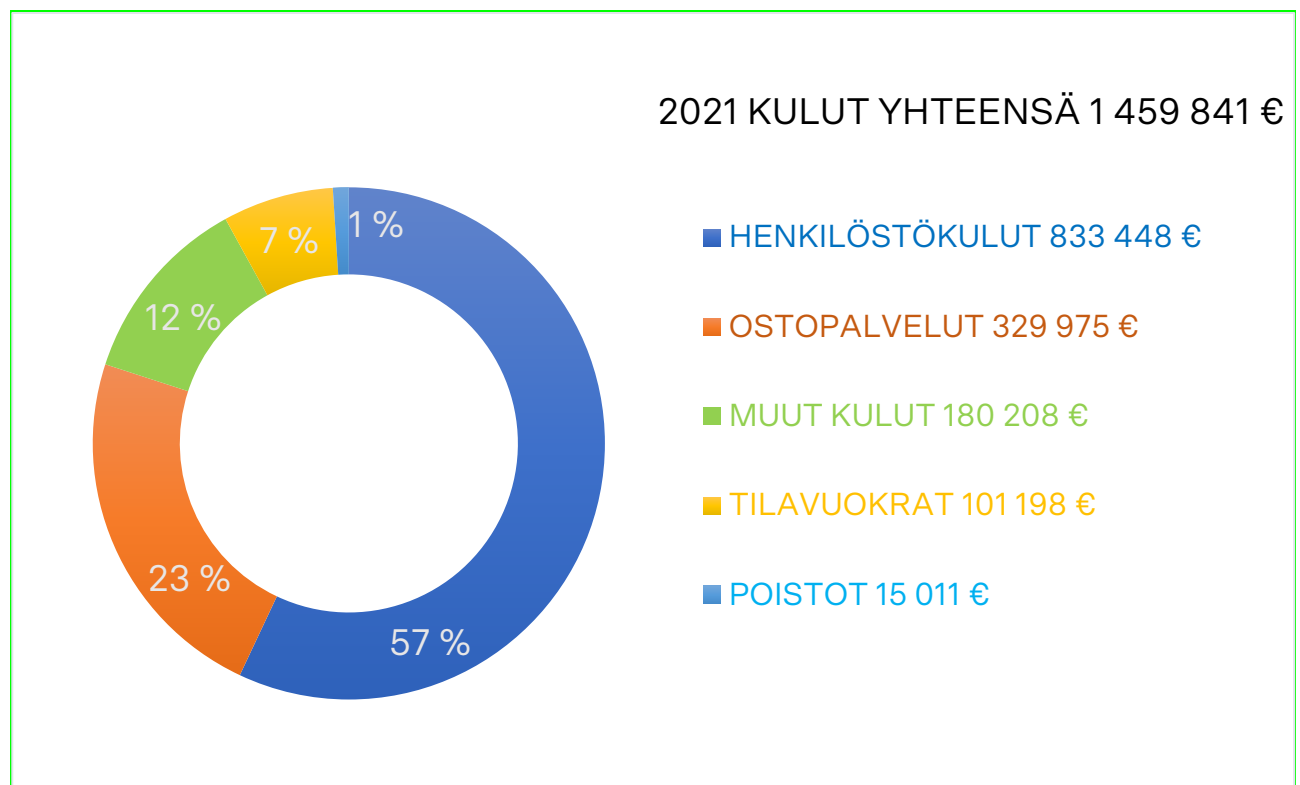
Zodiak Presents ry:n vuoden 2021 kirjanpidon tulos oli 73 668,29 euroa ylijäämäinen. Ylijäämään vaikutti vuoden alun esitys- ja kurssitoiminnan peruutukset ja siirrot. Vaikka talouden toteutumista seurattiin hallituksessa kuukausittain, oli koronatilanteen vuoksi vuoden ennakointi hyvin vaikeaa, eikä uusia kulumuotoja voinut loppuvuodesta enää kehittää. Ylijäämä siirretään edellisten kausien yli-/alijäämätilille.

Kulut

Kulurakenne 2021

- Henkilöstökulut 833 448 € (57 %)
- Ostopalvelut 329 975 € (23 %)
- Muut kulut 180 208 € (12 %)
- Tilavuokrat 101 198 € (7 %)
- Suunnitelman mukaiset poistot 15 011 € (1 %)

Kokonaiskuluista henkilöstömenot olivat 833 448 euroa (57 %), ostopalvelut 329 975 euroa (23 %), muut toiminta- ja käyttömenot 281 407 euroa (19 %) ja suunnitelman mukaiset poistot 15 011 euroa (1 %). Henkilöstömenot ja ostopalvelut nousivat 32 % (+ 285 037 euroa) ja muut toiminta- ja käyttömenot 17 % (+41 026 euroa).

Muuttuvat esitystoiminnan kulut olivat 807 536 euroa (55 % kuluista) ja kiinteät kulut 652 258 euroa (45 %). Esitystoiminnan kulut nousivat edellisen vuoden tasossa 48 % (+ 260 604 euroa) ja kiinteät kulut 12 % (+ 67 769 euroa).

Esitystoiminnan tilapäiset henkilökuntakulut ostopalvelut mukaan lukien olivat 692 501 euroa ja muut tuotantokulut 115 035 euroa. Henkilökuntakulut nousivat 54 % (+ 242 774 euroa) ja muut tuotantokulut 17 % (+ 17 831 euroa) edellisvuodesta. Esitystoiminnan henkilöstökulut muodostivat 46 % kokonaismenoista ja muut kulut 12 %.

Kiinteät henkilöstökulut ostopalvelut mukaan lukien olivat 470 921 euroa (31 % kuluista), yhdistystoiminnan muut kulut 166 325 euroa (13 %) ja suunnitelman mukaiset poistot koneista ja esitysteknisistä laitteista 15 011 euroa. Kiinteän henkilöstön kulut nousivat 10 % (+42 264 euroa).

Muut kiinteät kulut nousivat 16 % edellisvuodesta. Muista kiinteistä kuluista tilojen vuokra- ja ylläpitokulut muodostavat suurimman menoerän ollen 115 219 euroa (8 % kokonaiskuluista).

Tuotot

Toiminta-avustukset

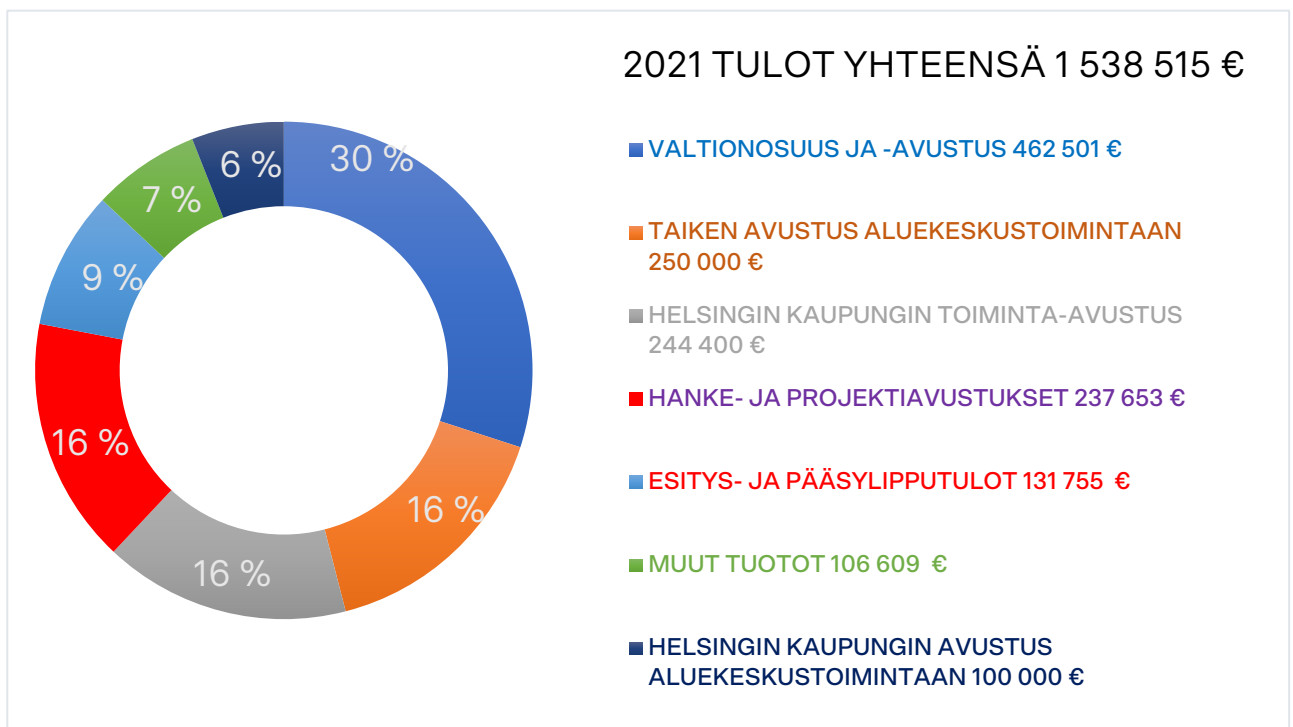
- Valtionosuus- ja avustus 462 501 € (30 %)
- Taiken avustus tanssin aluekeskustoimintaan 250 000 € (16 %)
- Helsingin kaupungin toiminta-avustus 244 400 € (16 %) (tässä siirto vuodesta 2020)
- Helsingin kaupungin avustus tanssin aluekeskustoimintaan 100 000 € (6 %)

Oman toiminnan tuotot

- Esitys- ja pääsylipputulot 131 755 € (9 %)
- Muut tuotot 106 609 € (7 %)

Julkinen tuki, muu

- Hanke- ja projektiavustukset 237 653 € (16 %)

Zodiakin esitystoiminnan tuotot olivat 476 017 euroa (31 % kokonaistuloista). Esitystoiminnan tuotot nousivat 83 % (+ 215 356 euroa).

Oman toiminnan tuotot olivat 238 364 euroa muodostaen 16 % tulonmuodostuksesta. Ne nousivat 37 % (+ 64 977 euroa).

Esitystoiminnan tuotot, eli pääsylippu- ja kiertuetulot (131 755 €) nousivat 23 %. Lipputuotoissa Helsingissä oli nousua 63 % ja kiertuetulot nousivat 27 % edellisvuodesta. Muut omat tulotilit nousivat 60 % 106 609 euroon (+ 39 977 euroa), vaikka kurssi- ja opetustuotoissa oli laskua - 37 %, (- 12 735 euroa).

Zodiakin yleisavustukset olivat siirtojen (2020 > 2021) jälkeen 1 056 901 euroa. Avustukset olivat 14 % edellisvuotta korkeammalla tasolla (+129 756 euroa). Yleisavustusten yhteinen osuus oli 69 % Zodiakin tulonmuodostuksesta (78 % vuonna 2019).

Vuonna 2020 Zodiakin valtiolta saama teatteri- ja orkesterilain mukainen laskennallinen valtionosuus perustui 17 henkilötyövuoteen ja oli 377 501 euroa (- 4 044 euroa) ja harkinnanvarainen avustus oli 85 000 euroa (+ 5 000 euroa). Taiken avustus tanssin aluekeskustoimintaan pysyi 250 000 eurossa.

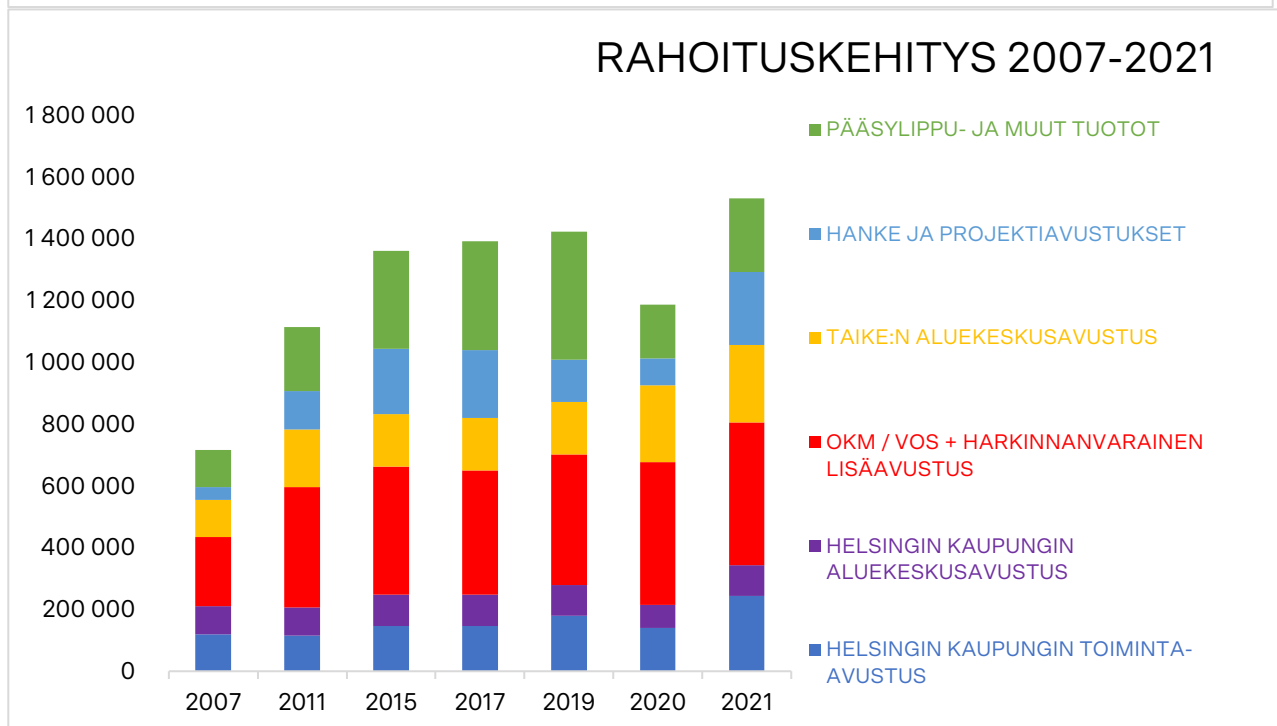
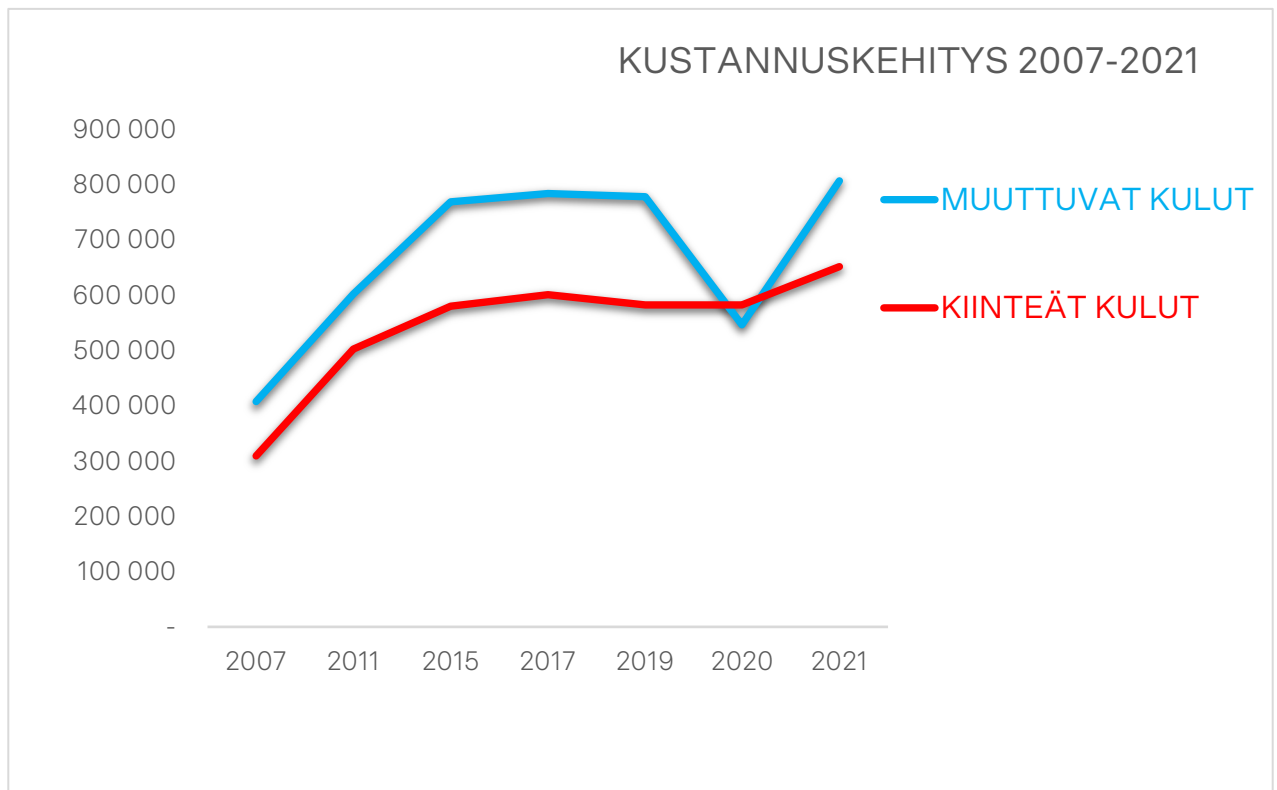
Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustusten suhteellinen osuus oli 46 % Zodiakin tulonmuodostuksesta: VOS 25 %, harkinnanvarainen avustus 6 % ja tanssin aluekeskustuki 16 %.

Helsingin kulttuurikeskuksen tuki toiminta-avustusvuodelle 2021 oli 244 400 euroa (+64 400 euroa) ja tuki tanssin aluekeskustoimintaan 100 000 euroa. Avustuksista tehtiin vuodesta 2020 64 400 euron siirto vuodelle 2021, joka kattaa vuodelle 2021 siirtyneen toiminnan kustannuksia. Yhteensä Helsingin kaupungin avustukset kattoivat 22 % Zodiakin tulonmuodostuksesta: toiminta-avustus 16 % ja tanssin aluekeskustuki 6 %.

Vuonna 2021 Zodiakin toimintaan kohdistui erilaisia projektiavustuksia ja hanketukia yhteensä 237 653 euroa (15 % kokonaistuloista). Hanketuet nousivat 172 % (+150 379 euroa) edellisvuoteen verrattuna. Hanke- ja projektiavustukset jakautuivat seuraavasti (hankkeet ovat monivuotisia ja myös avustukset jaksottuvat usealle vuodelle): Helsingin kulttuurikeskus / Helsingin koillisen alueen yhteisöhankeeseen 50 000 euroa; Helsingin kulttuurikeskus / Sivuaskel-festivaaliin 20 000 euroa; HAM Biennaaliin 52 716 euroa; Helsingin kaupunki, ikääntyvien kulttuuritoiminta/ Tanssikaverit 30 724 euroa; EU Big Pulse Dance Alliance -hankeeseen 13 730 euroa; Nordic Dance Net -hankeeseen 10 783 euroa; Zodiak 2025 -yleisötyöhankkeeseen 39 160,94 euroa.

Vuonna 2021 Zodiakin toiminnan kulujäämä oli 983 233 euroa (865 965 euroa vuonna 2019). Perintätuottoja oli 30,79 euroa ja korkokulut olivat 46,89 euroa.

Zodiakin maksuvalmius on ollut tilikauden aikana hyvä.

Aluekeskustoiminnan taluserittely

Zodiakin aluekeskustoiminnan toteutuneet kokonaiskulut kertomusvuonna olivat 388 501 euroa ja tulot 387 812 euroa. Aluekeskustoiminnan suhteellinen osuus oli 27 % Zodiakin kokonaiskuluista.

Aluekeskuksen esitystoiminnan muuttuvat kulut olivat yhteensä 201 794 euroa (52 % aluekeskustoiminnan kuluista) ja kiinteät kulut 186 694 euroa (48 % aluekeskuskuluista). Esitystoiminnan kulut laskivat 12 % (- 27 103 euroa) edellisvuoden toteumasta.

Aluekeskuksen esitystoiminnan henkilöstökulut ostopalveluineen olivat 179 500 euroa (46 % kuluista) ja muut tuotantokulut 22 293,78 euroa (6 %). Vakinaiset henkilöstökulut ostopalveluineen olivat 136 103 euroa (35 %) ja muut kiinteät kulut 50 591 euroa (13 %).

Aluekeskuksen esitystoiminnan tulot olivat 37 812 euroa (10 % aluekeskustoiminnan kokonaistuloista). Esitystoiminnan tuotot laskivat 39 % (- 24 434 euroa).

Zodiakin aluekeskustoiminnan yleisavustukset olivat yhteensä 350 000 euroa. Taiken myöntämä tanssin aluekeskusavustus oli 250 000 euroa ja Helsingin kulttuurikeskuksen avustuksesta käytettiin aluekeskustoimintaan 74 600 euroa. Vuoden 2020 toiminta-avustuksesta tehtiin 25 400 euron siirto vuodelle 2021 siirtyneen toiminnan kulujen mukaan.

Valtion aluekeskusavustus kattoi 64 %, esitystoiminnan omat tuotot 10 % ja Helsingin kaupungin aluekeskusavustus 26 % Zodiakin aluekeskustoiminnan tulonmuodostuksesta.

Aluekeskustoiminnan tulos oli 689,62 euroa alijäämäinen.

11. HALLINTO, JÄSENYYDET JA EDUSTUS

Zodiak Presents on vuonna 1986 rekisteröity aatteellinen kannatusyhdistys. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää tanssitaideita, lisätä taidemuodon harrastusta ja tunnettuutta sekä ylläpitää ja tukea tanssin esitystoimintaa ja yleisökasvatusta niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Yhdistys on ylläpitänyt Zodiak – Uuden tanssin keskuksen toimintaa vuodesta 1997 alkaen. Syksystä 2004 aina vuoteen 2021 Zodiak on toiminut Helsingin tanssin aluekeskuksena, osana valtakunnallista tanssin aluekeskusverkostoa. Vuodesta 2022 aluekeskusrahoitus Taikesta päättyy ja Zodiak toimii valtionosuuslain tuella tanssin tuotanto- ja esitystalona.

Hallinto

Zodiak on tasa-arvoinen ja keskusteleva asiantuntijaorganisaatio. Sillä on toimiva ja tarkoituksenmukainen hallinto. Zodiakin hallituksessa on sekä taiteellista että talouden ja hallinnon asiantuntemusta.

Zodiak Presents ry:n hallituksen muodostivat 22.5.2020–23.4.2021:

- koreografi **Jarkko Partanen** (pj),
- Tanssitaiteilija **Hanna Ahti** (vpj),
- Valosuunnittelija **Erno Aaltonen**,
- Tanssitaiteilija **Jenni-Elina von Bagh**,
- VTM **Heljä Franssila** (22.5–1.8.2020),
- FM **Riitta Heinämaa**,
- Tanssitaiteilija **Veli Lehtovaara**,
- Kuvataiteilija **Teemu Mäki**,
- FM **Raija-Liisa Seilo**

Vuosikokouksessa 23.4.2021 hallitukseen valittiin seuraavat 9 henkilöä:

- Päälikkö **Nina Numminen**, (pj.)
- Äänisuunnittelija **Erno Aaltonen**,
- Tanssitaiteilija **Hanna Ahti**, (vpj.)
- Tanssitaiteilija **Jenni-Elina von Bagh**,
- FM **Riitta Heinämaa**,
- Tanssitaiteilija **Soili Huhtakallio**,
- Varadekaani **Tanja Johansson**,
- Tanssitaiteilija **Veli Lehtovaara**,
- Taiteilija **Teemu Mäki**.

Järjestäytyessään hallitus valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi **Hanna Ahdin**. Hallitus järjestäytyi keskuudessaan ohjelma- ja sisällöntuotantojaokseen sekä hallintojaokseen. Jaostyöskentelyssä valmistellaan ko. sektoreita koskevia asiakokonaisuuksia hallitukselle.

Hallitus kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa. Sääntömääräisten talous-, hallinto-, henkilöstö- ja ohjelmistoasioiden ohella hallitus käsitteli mm. Zodiakin hakeutumista vos-lain piiriin, Zodiakin näyttämön perusparannushanketta 2021–2025, kuratointimallin kehittämistä, Kaapelitehtaan lipunmyyntijärjestelmän uudistamista ja uusia lipunhintoja vuodelle 2022, Tanssin talon puitesopimusta, sekä tuotannonhallintajärjestelmän uudistamista. Lisäksi aloitettiin strategian 2023–2027 valmistelu.

Hallitus käsitteli ja hyväksyi koronapandemian vaikutuksiin varautuvan uuden talousarvion kesäkuun kokouksessaan ja seurasi taloustilanteen kehittymistä jokaisessa kokouksessa syksyllä 2021.

Zodiakin ohjelmisto- ja sisältösuunnitteluun osallistuu taiteellisen johtajan lisäksi hallituksen vuosittain nimeämä taiteellinen työryhmä. Syksyllä 2021 taiteellisen johtajan ehdotuksesta taiteelliseen työryhmään nimettiin jäseniksi **Jenni-Elina von Bagh** ja **Sophia Wekesa**. Työryhmä valmisteli ohjelmistoa vuosille 2023–2024 avoimen haun pohjalta. Vuoden 2021 Sivuaskel-festivaalin suunnitelmaa valmisteli taiteellinen johtaja.

Zodiakin tilintarkastajana 2021–2022 jatkoi KHT **Helena Sinisalo** / Taloushallinto Oy ja varatilintarkastajana tilintarkastusyhteisö BDO Oy.

Zodiak Presents -yhdistyksellä oli vuoden lopussa 28 jäsentä. Vuosikokouksessa päätettiin jäsenmaksun suuruudeksi 20 euroa perusjäseneltä ja 500 euroa kannatusjäseneltä.

Jäsenyydet, edustus ja edunvalvonta

Zodiakin henkilökunta toimi taidepoliittisessa kehittämis- ja edunvalvontatyössä jäsenyyksien kautta alan yhdistyksissä ja verkostoissa sekä asiantuntijoina seminaareissa ja muissa yhteyksissä.

Zodiak Presents kuuluu perustajajäsenenä taiteilijavaihto- ja residenssitoimintaa organisoivaan HIAP:iin (Helsinki International Artist Programme) ja Tanssin talo -hanketta edistävään Tanssin talo -yhdistykseen. HIAP:n hallituksessa Zodiakia edusti taiteellinen johtaja Harri Kuorelahti. Toiminnanjohtaja **Ari Tenhula** toimi Tanssin talo -yhdistyksen Advisory boardissa vuoden 2021 loppuun.

Zodiak Presents on Tanssin tiedotuskeskuksen ja Suomen Teatterit (STEFI) ry:n jäsen. Ari Tenhula edusti Zodiakia Tanssin tiedotuskeskuksen hallituksessa (varajäsen), ja STEFI:n tanssitoimijoiden neuvottelukunnassa.

Kiinteistö Oy Kaapelitalon toiminnalliseen ryhmään osallistui tiedottaja Piia Ahonen.

Tanssin aluekeskusverkostossa toimivat Katja Kirsi ja Harri Kuorelahti.